

**MENDELOVA UNIVERZITA V BRNĚ
AGRONOMICKÁ FAKULTA**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BRNO 2017

JANA STEJSKALOVÁ

Agronomická
fakulta

Mendelova
univerzita
v Brně

**Analýza chovu moravského teplokrevníka
v České republice**
Bakalářská práce

Vedoucí práce:
Ing. Eva Sobotková, Ph.D.

Vypracovala:
Jana Stejskalová

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem práci:

.....
.....

vypracoval/a samostatně a veškeré použité prameny a informace uvádím v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s platnou Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací.

Jsem si vědom/a, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše

V Brně dne:.....

.....
podpis

PODĚKOVÁNÍ

Tímto si dovoluji poděkovat vedoucí bakalářské práce Ing. Evě Sobotkové, Ph.D., za odborné vedení, podnětné rady, důležitá upozornění a čas, který mi ochotně věnovala. Mé poděkování patří taktéž rodině a blízkým přátelům za pomoc a podporu během studia.

ABSTRAKT

Bakalářská práce na téma „Analýza chovu moravského teplokrevníka v České republice“ pojednává o vývoji populace plemene až do současnosti. Práce nejprve objasňuje historii a původ plemene. V rámci historie jsou v bakalářské práci uvedeni i nejvýznamnější plemeníci podílející se na vývoji současného plemene moravský teplokrevník.

Dále práce navazuje na vývoj populace až po aktuální situaci v chovu moravského teplokrevníka, v rámci které je stručně popsán i chovný cíl a charakteristika plemene vyžadována v současnosti. Kapitola o aktuální situaci chovu moravského teplokrevníka zahrnuje přehled současných plemeníků a jejich příslušných stanic, na kterých plemeníci v současnosti působí. Dále jsou jednotliví plemeníci v práci popsáni převážně z hlediska jejich kmenové příslušnosti, charakteru a exteriéru. Práce také obsahuje kapitolu zaměřenou na zkoušky základních užitkových vlastností koní, která je důležitou zkouškou z hlediska plemenitby moravského teplokrevníka. Poslední část práce pojednává o současném využití těchto koní v jezdeckém sportu.

Klíčová slova: moravský teplokrevník, plemeníci, plemenná kniha moravského teplokrevníka

ABSTRACT

The bachelor's thesis with the topic „Analysis of breeding of moravian warmblood in the Czech republic“ deals with the evolution and development of population of the breed up to the present. At first, the work is focused on history and origin of the breed. Within the history, the bachelor's thesis gives informations about the most important sires participating in evolution of current breed of moravian warmblood.

The work afterwards continues with nowadays situation of the breeding of moravian warmblood and within this chapter there is briefly described also the aim of the breeding and characterization of the breed which is required today. Moreover, the chapter concentrated on current situation of the breeding includes contemporary sires and their breeding centers overview. The individual sires are in this work described primarily from the point of view of their membership in foundation stocks, character and exterior. The bachelor's thesis contains also the chapter focused on the testing of basic performance of the horses which is very important for breeding of moravian warmblood. The last part of this work deals with nowadays use of these horses in equestrian sport.

Key words

moravian warmblood, sires, studbook moravian warmblood

OBSAH:

1	ÚVOD.....	9
2	CÍL PRÁCE.....	10
3	LITERÁRNÍ PŘEHLED	11
3.1	HISTORIE CHOVU A VÝVOJ PLEMENE MORAVSKÉHO TEPLOKREVNÍKA	11
3.1.1	Zařazení plemene moravský teplokrevník.....	11
3.1.2	Vývoj plemene moravský teplokrevník.....	11
3.1.2.1	<i>Vývoj moravského teplokrevníka v období první světové války do roku 1939</i>	<i>13</i>
3.1.2.2	<i>Situace chovu moravského teplokrevníka během druhé světové války a v poválečném období</i>	<i>14</i>
3.1.2.3	<i>Situace v chovu moravského teplokrevníka od 70. let 20. století do roku 2004</i>	<i>15</i>
3.2	PŮVODNÍ KMENY MORAVSKÉHO TEPLKREVNÍKA A JEJICH ZÁSTUPCI	16
3.2.1	Kmen Furioso	16
3.2.2	Kmen Przedswit.....	17
3.2.3	Kmen Gidran.....	19
3.2.4	Kmen North Star.....	20
3.2.5	Kmen Nonius	21
3.2.6	Kmen Shagya.....	22
3.2.7	Kmen Star of Hannover	23
3.2.8	Linie Catalin	24
3.3	CHARAKTERISTIKA PLEMENE MORAVSKÝ TEPLKREVNÍK	24
3.4	POČÁTEČNÍ STAV, AKTUÁLNÍ SITUACE V CHOVU MORAVSKÉHO TEPLOKREVNÍKA, SOUČASNÍ PLEMENÍCI A CHOVATELSKÉ STANICE.....	26
3.4.1	Počáteční stavy koní moravského teplokrevníka.....	26
3.4.2	Aktuální stav chovu moravského teplokrevníka.....	28
3.4.3	Chovatelské stanice a současní plemeníci moravského teplokrevníka.....	29
3.4.3.1	<i>Centra chovu MT a jejich současní plemeníci</i>	<i>30</i>

3.5	ZÁKLADNÍ ZKOUŠKY UŽITKOVÝCH VLASTNOSTÍ KONÍ MORAVSKÉHO TEPLOKREVNÍKA	36
3.5.1	Základní zkouška užitkových vlastností hřebců moravského teplokrevníka (ZZUV) 36	
3.7.2	Základní zkouška užitkových vlastností klisen moravského teplokrevníka (ZZUV MT)	38
3.6	PREZENTACE PLEMENE MORAVSKÝ TEPLOKREVNÍK	40
3.6.1	Výstavy	40
3.7	SOUČASNÉ VYUŽITÍ MORAVSKÉHO TEPLOKREVNÍKA	41
3.7.1	Skokové soutěže	41
3.7.2	Drezurní soutěže	42
3.7.3	Spřežení	43
3.7.4	Všestrannost	44
4	ZÁVĚR	45
5	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY:	46
6	SEZNAM CHOVATELSKÝCH ROČENEK A SBORNÍKŮ	47
7	SEZNAM TELEVIZNÍCH ZDORJŮ:	48
8	SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ:	48
9	SEZNAM OBRÁZKŮ:	51
10	SEZNAM GRAFŮ:	52
11	SEZNAM TABULEK:	52
12	SEZNAM ZKRATEK:	53

1 ÚVOD

Moravský teplokrevník je plemeno, které vzniklo na podkladě původních kmenů (Furioso, Przedswit, Nonius, Shagya, Star of Hannover, North Star) na území bývalého Rakouska-Uherska. Na území dnešní České republiky byl vývoj koní moravského typu značně odlišný od vývoje koní typu českého. Tehdejší šlechtění koní moravského typu bylo ovlivněno potřebami rolníků. Žádaný byl kůň s vyšší výkonností v tahu a klidnějším temperamentem. Za tímto účelem byl realizován import oldenburských a jim příbuzných východofríských plemenů. Tímto způsobem byl vytvářen svérázný krajový teplokrevný typ koně, mohutnějšího rámce a klidnější povahy v porovnání s ostatními moravskými teplokrevnými oblastmi a ušlechtlejší v porovnání s českými regiony.

Nemalou zásluhu na šlechtění moravského teplokrevníka měl moravský zemský hřebčín Pohořelice u Napajedel. Vliv pohořelických plemenů je patrný v chovu moravského teplokrevníka dodnes. Na šlechtění tohoto plemene se podílel i hřebčín Kladruby nad Labem, vojenský hřebčín v Hostouni na Šumavě, zemský hřebčín ve Vizovicích, hřebčín Albertovec, hřebčín Horní Motěšice a hřebčín v Topolčiankách.

Populace koní plemene moravský teplokrevník během svého vývoje značně kolísala. Negativně byla ovlivněna oběma světovými konflikty a v 70. letech tzv. „rozoráváním půdy“, kdy byli koně nahrazováni zemědělskými stroji. Obrat nastal až po roce 1989, kdy zemědělci začali opět hospodařit samostatně. Několik nadšenců se pustilo do vyhledávání původních klisen a hřebců, což vedlo k postupnému vzkříšení dnešního plemene moravský teplokrevník. Snaha o vyčlenění moravského teplokrevníka jako samostatného plemene byla neúspěšně uskutečněna v letech 1990-1991. Plemeno moravský teplokrevník bylo uznáno Ministerstvem zemědělství České republiky až v roce 2004.

V současné situaci se plemeno moravský teplokrevník setkává se značným populačním nárůstem. Stále více se s tímto plemenem setkáváme na výstavách, v rámci národopisných slavností či v jezdeckém sportu. V současnosti je plemeno moravský teplokrevník u chovatelů oblíbeno hlavně pro jeho jedinečnou všestrannost a charakter.

2 CÍL PRÁCE

Cílem mé bakalářské práce byla analýza chovu moravského teplokrevníka v České republice. Ve své práci jsem se nejprve zabývala historií a vývojem plemene moravský teplokrevník v České republice. Dále jsem se zaměřila na charakteristiku a vývoj plemene od roku 2004, tedy od roku, kdy bylo plemeno uznáno, až do současnosti. V neposlední řadě jsem se také věnovala současné situaci chovu tohoto plemene a současným sportovním využitím těchto koní.

3 LITERÁRNÍ PŘEHLED

3.1 Historie chovu a vývoj plemene moravského teplokrevníka

3.1.1 Zařazení plemene moravský teplokrevník

DUŠEK (1999) zařazuje plemeno moravský teplokrevník (v textu dále jen MT) do skupiny koní východních – orientálních. Plemena této skupiny odvozují svůj původ od divokého předka tarpana, který byl ve srovnání s kertakem lehčí tělesné stavby, tedy více v typu leptosomním, kdy zřetelný rozdíl byl i v utváření lebky. Hlava tarpana byla kratší, s poněkud rozšířenější čelní částí. Výška tarpana byla přibližně stejná jako tomu bylo u kertaka, popřípadě málo vyšší.

Tehdejší orientální plemena koní se vyskytovala na území mezi Libanonem, Kaspickým mořem, Arabským mořem a pohořím Hindúkuš a Belučistán (HALLER, 2014). Tarpan žil divoce i v ruských stepích, a to až do poloviny 19. století. Následně byl vyhuben, protože působil škody na polích. Dlouhodobě se chov tarpanů držel v oboře u Bělověže v Polsku, kde byl pak jejich chov rozpuštěn a tito koně splynuli s domácím zemským chovem (DUŠEK, 1999).

3.1.2 Vývoj plemene moravský teplokrevník

Vývoj moravského teplokrevného typu byl v porovnání s českými teplokrevnými typy mírně odlišný. Tvorba typu moravských teplokrevných koní byla administrativně řízena chovným plánem, který byl schválen v roce 1905. Plán respektoval potřeby tehdejších rolníků, tedy zvýšit výkonnost teplokrevných koní v tahu a zároveň zmírnit jejich živý temperament. Za tímto účelem byl realizován, podobně jako v Čechách, import oldenburských a jim příbuzných východofríských plemenů pro potřebu zlepšení moravského zemského chovu (MISAŘ, 2011).

Roku 1857 byli na Moravu dovezeni první oldenburští hřebci, jejichž počet v následujících letech rychle stoupal. V roce 1910 bylo na Moravě již 96 oldenburských hřebců (LERCHE, 1959). Na základě tohoto principu nabývalo zmožutnění funkci jednorázového, v méně případech opakovaného přilítí krve. Tímto způsobem byl vytvářen svérázný krajový teplokrevný typ koně, mohutnějšího rámce a klidnější povahy v porovnání s ostatními moravskými teplokrevnými oblastmi a ušlechtlejší v porovnání s českými regiony (MISAŘ, 2011).

Hlavní úlohu šlechtění a rozvoje plemene měl národní hřebčín Kladruhy nad Labem (založen 1563), vojenský hřebčín v Hostouni na Šumavě (založen 1915), zemský hřebčín ve Vizovicích (založen 1912), zemský hřebčín v Pohořelicích (založen 1927), hřebčín Albertovec (založen 1952), hřebčín Horní Motěšice (založen 1927) a hřebčín Topolčianky založený roku 1921 (<http://www.equichannel.cz/moravsky-tepokrevnik-mnohostranny-rodinny-kun-pro-vsechny-generace>).

V rámci plemene MT patřil v minulosti mezi nejrozšířenější kmen původní kmen Furioso, který má svůj původ v maďarském hřebčíně Mezöhegyes kde byl chován téměř čistokrevně, nejvýše s příměsí krve anglických plnokrevníků (LERCHE, 1959). V následujících letech docházelo ke kombinaci krve kmene Furioso s krví kmene Gidran, North Star, popřípadě kombinaci s krví dalších plnokrevníků zejména pak plnokrevníků: Amati, Pantaloon, Vihar a Deutcher. (VOLENEC A KOL., 2004). Krev kmene Furioso byla také osvěžována jinými plemeny, například koněm arabským nebo anglonormanem (LERCHE, 1959).

V roce 1870 byla v hřebčíně Mezöhegyes vytvořena čtyři hlavní stáda koní: Gidran, Furioso – North Star, velký a malý Nonius. Na počátku 19. století dosáhlo polokrevné stádo Furioso – North Star takové fenotypové vyrovnanosti, že splynulo v jeden polokrevný kmen Furioso – North Star (VOLENEC A KOL., 2004).

3.1.2.1 Vývoj moravského teplokrevníka v období první světové války do roku 1939

První světová válka zasáhla teplokrevný chov velmi nepříznivě, protože vojenskou službou byli odebírání všichni schopní koně včetně chovných klisen (LERCHE, 1959). I z tohoto důvodu v roce 1918 založila Moravská zemská rada hřebčín ve Vizovicích, jehož úkolem bylo produkovat na domácí půdě a ve vlastním prostředí prošlechtěné potomky pro zemský chov (ČERNOCKÝ A KOL., 2012).

V období po první světové válce se chov potýkal s nedostatkem plemenných hřebců. S rozpadem Rakouska-Uherska a vytvořením nástupnických států připadl radovecký hřebčín Rumunsku, piberský Rakouské republice a oba přestaly dodávat hřebce do Českých zemí (LERCHE.1959). Korekční funkci moravského teplokrevného chovu zastávali v této době především angličtí plnokrevníci vyššího věku dodání v předchozím období. Původní zdroje jejich obnovy postrádaly souvislost, což vedlo k slábnutí celého procesu zmohutňování a tím i změně spektra licencovaných hřebců. Importované oldenburské a východofríské plemeníky nahrazovali jejich synové a prioritou výběru se stala především tvrdá konstituce. Ta limitovala počet zařazených plemeníků pocházejících z kombinací importovaných plemeníků s tuzemskými klisnami (MISAŘ, 2011).

Rostoucí korekční vliv na moravský teplokrevný chov mělo převážně zastoupení plemeníků Moravského zemského hřebčína v Pohořelicích. Stav pohořelických plemeníků narostl z 9 (1930) na 28 (1939). Stav plemeníků kulminoval v roce 1938 počtem 32 hřebců. Největší zásluhu na vývoj teplokrevných koní na Moravě měli především plemeníci 131 Furioso VII-9, 98 Furioso XI-6, 34 Furioso XIII-19, 98 Furioso XIII-13, 154 Furioso XIII-3, 173 Furioso XIII-2, 88 Przedswit VIII Po a 144 Przedswit VIII-5 (MISAŘ, 2011).

3.1.2.2 *Situace chovu moravského teplokrevníka během druhé světové války a v poválečném období*

Druhá světová válka poškodila chov koní na Moravě a Slezsku zdaleka výrazněji než v Čechách, podařilo se však uchránit klisny zapsané v plemenných knihách (LERCHE, 1959). Průběh válečného konfliktu však nezměnil nic na principu šlechtění. V následujícím desetiletí zůstali v rámci korekce dominující skupinou plemeníci pohořelického hřebčína, jejich počet v plemenitbě kulminoval v roce 1943 a to počtem 43 hřebců. Souběžně s nimi narůstal vliv plemeníků vyprodukovaných zemským chovem, mezi nimiž byli i potomci ušlechtilých pohořelických, radoveckých a piberských hřebců i produkty jednorázového nebo opakovaného zmohutnění s postupným návratem k předchozím faktorům šlechtění (MISAŘ, 2011). V období druhé světové války došlo taktéž k vytvoření linií hřebců zemského chovu a zavedení tzv. připářování (LERCHE, 1959).

Po ukončení druhé světové války (8.5.1945) zůstalo po rozpadu německé armády na území České republiky mnoho koní, které bylo nutno znovu roztřídit na svodech (LERCHE, 1959). Chov koní moravského teplokrevního typu začal značně upadat. Společně se zrušením Moravské zemské rady zanikl statut Moravského zemského hřebčína v Pohořelicích, kdy následná snaha o jeho pozdější obnovení nebyla úspěšná. Korekční vliv plemeníků zaujímal v této době především reprezentanti kladrubského teplokrevního stáda (MISAŘ, 2011).

Plemeníci moravského teplokrevního typu se do roku 1950 vyskytovali v českých hřebčínech zcela výjimečně. Jejich pokles souvisel s úpadkem poptávky po ušlechtilých koních. Velký vliv měla i armáda, která zrušila veškeré jezdecké pluky a postupně i všechny hipomobilní útvary (MISAŘ, 2011). Od roku 1951 začal chov koní během tzv. kolektivizace upadat. Zemědělskou práci začali za koně nahrazovat stroje. Malé rolnické usedlosti zanikaly a začala je nahrazovat velká zemědělská družstva. Základní myšlenka, že koně mají úplně vymizet ze zemědělství se postupně naplňovala. Výborní plemeníci a chovné klisny často končili na jatkách. V roce 1965 byl hřebčín Pohořelice zlikvidován, což velkou mírou ovlivnilo celý chov MT (SKALICKÝ A BĚLOHLAVÝ, 2009).

3.1.2.3 *Situace v chovu moravského teplokrevníka od 70. let 20. století do roku 2004*

Na počátku 70. let docházelo k připařování koní německé a rakouské krve, tzv. germanizaci (SKALICKÝ A BĚLOHLAVÝ, 2009). Původní populace koní chovaných na území Moravy a Čech byla velmi malá. Vytvářela se tak nesourodá populace teplokrevních koní s názvem teplokrevník českého a teplokrevník moravského typu, a to až do roku 1971, kdy byla celá populace teplokrevních koní v Čechách a na Moravě nazvána českými teplokrevníky (VOLENEC A KOL., 2004). Situace v chovu koní se obrátila až po listopadu v roce 1989, kdy sedláci začali opět samostatně hospodařit a většina z nich se vrátila k chovu koní. Několik nadšenců se pustilo do vyhledávání původních klisen a hřebců, což vedlo k postupnému vzkříšení dnešního plemene MT (SKALICKÝ A BĚLOHLAVÝ, 2009).

Snaha o vyčlenění MT jako samostatného plemene byla uskutečněna v letech 1990-1991. V populaci starokladrubských koní, noriků, českomoravských belgiků a huculů byla realizována genová analýza se zaměřením na četnost hřebců a klisen s podílem genů původních polokrevných rakousko-uherských kmenů včetně genů arabských koní a polokrevníků. Výsledkem analýzy bylo 450 jedinců s více než 25% podílem původních polokrevných rakousko-uherských kmenů. Vyčlenění této populace jako plemene, případně jako rasy českého teplokrevníka, nebylo však v této době pro nesouhlas Ministerstva zemědělství realizováno (VOLENEC A KOL., 2004). Plemeno MT bylo uznáno Ministerstvem zemědělství České republiky až v roce 2004 (HOŠÁK, GREGOR, 2014). Organizaci chovu MT zajišťuje sdružení Svaz chovatelů a příznivců moravského teplokrevníka (dále jen SCHPMT), které bylo uznáno dne 1.4.2004 (VOLENEC A KOL., 2004).

3.2 Původní kmeny moravského teplokrevníka a jejich zástupci

3.2.1 Kmen Furioso

Kmen Furioso, původem z maďarského hřebčína Mezöhegyes, je nejrozšířenějším kmenem plemene MT. Původně byl tento kmen chován zcela čistokrevně, nanejvýše s příměsí krve plnokrevníků. Až později docházelo ke kombinování krve kmene Furioso s krví kmene North Star a následnému splynutí v jeden kmen (LERCHE, 1959). Nejstarší nositel původních genů je Furioso Senior A1/1 narozený roku 1836 (VOLENEC A KOL., 2004).

Mezi nejvýznamnější představitele linie Furioso v našem chovu lze považovat hřebce Furioso XIII-R. Tento hřebec se narodil v Radovci v roce 1906 a v dospělosti jeho míry dosahovaly kohoutkové výšky páskové (KVP): 174 cm, kohoutkové výšky hůlkové (KVH): 164 cm, obvodu hrudi (OH): 197 cm a obvodu holeně (OHOL): 22,2 cm. Původně byl tento hřebec zkoušen ve vídeňském Reitinstitutu. V letech 1919-1925 působil ve Wieselburgu. Pro Pohořelický hřebčín byl tento hřebec odkoupen Československým státem v roce 1927 a v plemenitbě zůstal až do roku 1930. Synové Furiosa XIII-R z Pohořelic měli rozhodující vliv na vytváření MT. Díky celé generaci vnuků ze zemského chovu, kteří dobře navazovali na oldenburskou krev, docházelo k cílenému zmohtnutí populace (SIXTA, 2006). Chov koní kmene Furioso měl velké zastoupení i na Slovensku. V historii se na udržení tohoto kmene podílel hlavně slovenský Státní hřebčín Topolčianky (<http://www.furioso.sk/hist%C3%B3ria-%C5%BEBeb%C4%8D%C3%ADna-mote%C5%A1ice>)

Furiosové se díky své všestrannosti výborně uplatňovali v zemědělství. V našem chovu se objevovalo zastoupení jemnějších linií Furioso IX, XI, IV, Kl a robustnějších linií Furioso V, VII, VIII a F VIII. Kmen Furioso poskytoval také koně s výbornými jezdeckými vlastnostmi. Příkladem je náhodně vyřazený hřebec Furioso Rozkopal, který se po kastraci stal našim dlouhodobě špičkovým drezurním koněm (DUŠEK, 1999).

Dle SIXTY (2006) je posledním zástupcem čisté krve Furisoso v našem chovu hřebec 2839 Furisoso NJ po otci Furioso XXI-M a z matky 170 Furioso XIV-1, který se narodil 22.4.1999. Tento plemeník s KVP: 179 cm, KVH: 166 cm, OH: 197 cm a OHOL: 22,0 cm sehrál nemalou roli v chovu plemene MT. Na Slovensku je v současné době kmen Furioso chován jako samostatné plemeno, a to ve dvou liniích: mohutnější linii Furioso XIII a jemnější linii Furioso XI (<http://www.margitindvor.sk/chov-koni-plemena-furioso>).

Obr. č. 1- 2729 Furioso XIX-1 (VOLENEC A KOL., 2004)

3.2.2 Kmen Przedswit

Kmen Przedswit je kmen budovaný na anglonormanském podkladu s použitím anglických plnokrevníků (LERCHE, 1959). Kmen Przedswit byl založený stejnojmenným hřebcem a první dva roky působil v hřebčíně Piber. Následně byl chov přemístěn do hřebčína Radovec, odkud byli potomci Przedswita posíláni i do chovu českého. Za skutečného zakladatele kmene Przedswit je však považován Przedswitův syn, narozený v Piberu z mohutné matky 54 Eclatante. Do Piberu byl v pozdější době chov kmene Przedswit navrácen a odtud byl směřován do Kladrub a Pohořelic u Napajedel (DUŠEK, 1999).

Hřebec Przedswit II-K se narodil 4.4.1931 po otci Przedswit VIII piberského chovu a z matky 210 Furioso XIII. Jednalo se o mohutného hřebce s KVP: 179 cm, KVH: 168

cm, OH: 205 cm a OHOL: 22.8 cm. V roce 1936 byl hřebec převezen do Kladrub nad Labem a na Moravě připouštěl v pohořelickém hřebčíně od roku 1950 pod jménem 144 Przedswit VIII. Potomci tohoto hřebce se významně uplatňovali svou mohutností, tvrdostí a pracovitostí jak v Čechách, tak i na Moravě. Linie Furioso-Przedswit tak byla ustálena v pohořelickém, kladrubském a moravském chovu (SIXTA, 2006).

Kmen Przedswit je svým exteriérem velmi podobný kmeni Furioso. Za nejvíce uplatnitelné linie se považovaly linie Przedswit VII a Przedswit VIII. Obdobně jako Furioso kmen Przedswit plně uspokojoval nároky zemědělství na vícestranné výkonné koně (DUŠEK, 1999).

SIXTA (2006) považuje za posledního plemeníka z radovecko-piberských Przedswitů IV-VIII hřebce Przedswit XIII-K po otci Przedswit XI a matce 178 Przedswit X (Zita). Hřebec Przedswit XIII-K byl tmavý hnědák velkého mohutného rámce, s KVP: 182 cm, KVH: 171 cm, OH: 203 cm a OHOL: 22,8 cm. Hřebec vynikal výrazným exteriérem a prostornou mechanikou pohybu. V hřebčíně Horní Motěšice působil hřebec od roku 1977. Bylo zde po něm zařazeno 6 hřebců a 7 klisen. V roce 1981 byl zapůjčen do hřebčína v Kladrubech nad Labem, kde produkoval velmi dobré potomstvo, z něhož bylo do chovu zařazeno sedm klisen a dva jeho synové. Potomstvo se však nesetkalo s velkým uplatněním, protože příliv zahraniční krve v devadesátých letech minulého století způsobil odklon od původní rakousko-uherské krve. Obrat nezpůsobil ani motěšický syn Przedswit XVII-M s vynikajícími skokovými vlastnostmi. V současnosti lze konstatovat, že krev Przedswita XIII-K byla z velké míry vlivem vnějších okolností prakticky ztracena (SIXTA, 2006).

Obr. č. 2- Hřebec 2266 Przedswit X-80 (<http://kone.wz.cz/page%2012.htm>)

3.2.3 Kmen Gidran

Kmen Gidran byl založen importovaným arabským hřebcem Gidranem seniorem v Maďarsku, odkud byl následně rozšířen po celé Evropě (DUŠEK, 1999). Nejstarší nositel původních genů Gidran senior se narodil roku 1810 (VOLENEC A KOL., 2004).

V České republice figuroval tento kmen od roku 1918 importací do Národního hřebčína Kladruby nad Labem (LERCHE, 1959). V našem chovu byl kmen Gidran velmi oblíben, neboť se jednalo o koně rámcové, robustnější a vyhovovali tak zemědělským potřebám. Koně kmene Gidran byly taktéž využívány v kavalerii, čímž lze vysvětlit objevující se netahavost některých jedinců. U Gidranů z hlediska krevní skladby převažovala krev anglická (DUŠEK, 1999).

Významným zástupcem kmene Gidran byl hřebec Gidran VII-K, který se narodil v hřebčíně Kladruby nad Labem roku 1942. Hřebec Gidran VII-K byl ryzák, s KVP: 174 cm, KVH: 164 cm, OH: 198 cm a OHOL: 21,7 cm. Jeho potomstvo vynikalo skokovým talentem, který přenášelo dále (SIXTA, 2006).

V roce 2007 jsou na území České republiky dva plemení hřebci kmene Gidran. 2698 Gidran XVI – 6 (Gordon) je úspěšným plemeníkem jak v chovu MT, tak teplokrevníka českého. V roce 2007 po sobě zanechal již 43 potomků. Ve sportu dosáhl hřebec Godron stupně S ve skoku a v drezúře stupně L. Druhým hřebcem zastupujícím kmen Gidran v roce 2007 je hřebec 505 Gidran bernartický, po kterém bylo v roce 2007 evidováno 20 potomků (KRYBUS A KOL., 2007).

Obr. č. 3- Hřebec Gidran II MT/505 Gidran bernartický

(<http://www.equichannel.cz/moravsky-teplokrevnik-angloarabsky-kmen-gidran>)

3.2.4 Kmen North Star

Původ plemeníků North Star působících v našich chovech pochází výhradně z Rumunska. Za zakladatele toho kmene je považován vraný hřebec North Star po otci Jagues a z matky Ringlet po Whisker, importovaný z hřebčína v Mezöhegyeši (VOLENEC A KOL., 2004). Exteriérově byl kmen North Star podobný kmeni Furioso, byl však podstatně méně harmonický (DUŠEK, 1999).

Ve 30. letech minulého století byly do hřebčína Horní Motěšice importovány klisny z maďarského hřebčína Sütveny a dva hřebci z Bontidy. Byli využiti v Kladrubech nad Labem. Největší význam v plemenitbě měl hřebec North Star III narozený v roce 1944, který připouštěl v letech 1959-1963 v Kladrubech nad Labem. Do chovu po něm bylo zařazeno 13 hřebců a 11 klisen (SIXTA, 2006). Nejvýznamnějším synem hřebce North Star III byl hřebec North Star VI-K z matky 561 Przedswit. North Star VI-K se narodil v roce 1959. Byl zařazen jako plemeník do slovenského Šamorína. V 70. letech minulého století se stal hřebec pod jménem Rytmus nejlepším skokanem bývalého Československa (<http://www.equichannel.cz>) V následujících letech byl využíván jako plemeník v Horních Motěšicích a Topolčiankách. V roce 1979 byl zařazen jako pepiniér do Kladrub nad Labem. Bohužel ani jednomu ze svých potomků nepředal tento hřebec svůj výborný skokový potenciál (SIXTA, 2006).

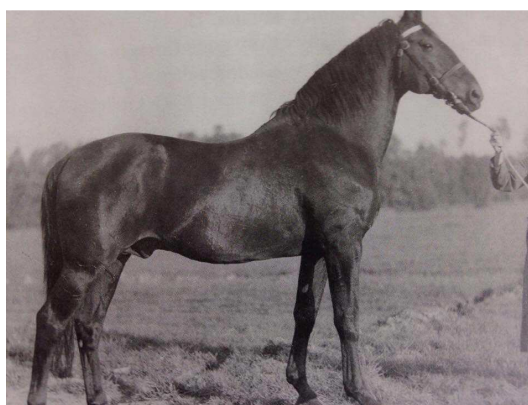
Obr. č. 4- Hřebec North Star VIII (<http://www.equichannel.cz/moravsky-teplokrevnik-north-star-kmen-s-mensim-zastoupenim>)

3.2.5 Kmen Nonius

Stejně jako kmen Furisoso má kmen Nonius původ ve světoznámém hřebčíně Mezöhegyeši, kde byl založen hřebcem Nonius-Senior (LERCHE, 1959). Nonius-Senior se narodil ve Francii v roce 1816, později ho ukořistili rakouští kyrysníci a hřebec byl odeslán do hřebčína Mezöhegyes. I přes exteriérové nedostatky hřebce dosahovalo jeho potomstvo dostatečných kvalit z hlediska exteriéru (DUŠEK, 1999).

Kmen Nonius byl chován ve dvou typech a to: velký a malý Nonius. Z hlediska vývoje moravského teplokrevníka se ve větší míře podílel typ malý Nonius, který měl podstatně jemnější exteriér (LERCHE, 1959). U velkých Noniu se více promítal vliv španělské krve. V období bývalé Československé republiky se chov kmene Nonius vyskytoval převážně na Slovensku. Kmenové jádro se nacházelo v hřebčíně Nový Tekov (DUŠEK, 1999).

Nejvýznamnějším zástupcem kmene Nonius byl vraný hřebec Nonius XXI, narozený v roce 1929. Hřebec byl mohutného fundamentu s KVP: 175 cm, KVH: 166 cm, OH: 198 cm a OHOL: 22,5 cm. Do Zemského hřebčince Písek přišel v roce 1933, kde působil na stanici Staňkov a v letech 1933-1944 připustil 639 klisen (SIXTA, 2006).

Obr. č. 5- Hřebec Nonius XXI (SIXTA, 2006)

3.2.6 Kmen Shagya

Původní kmen Shagya vznikl v hřebčíně Bábolna. Zakladatelem kmene byl orientální arabský pouštní import Shagya, narozený v Sýrii v roce 1830. Jednalo se o hřebce většího rámce s barvou medového bělouše. V chovu MT kmene Shagya ovlivnil chov především hřebec Shagya X radoveckého chovu. Hřebec Shagya X vynikal jak exteriérem, tak vzhledem klusem a stal se tak hlavním plemeníkem v hřebčíně Radovec. V roce 1918 působil tento výjimečný plemeník v moravském chovu. Od roku 1921 byl přemístěn do Kladrub nad Labem (DUŠEK, 1999). Druhým velmi významným hřebcem podílejícím se na chovu MT byl hřebec Shagya XI, narozený v roce 1886 (VOLENEC A KOL., 2004).

SIXTA (2006) považuje za nositele nejlepší krve našich šlechtitelských chovů hřebce Shagya XV, Przedswit III, Furioso X, Furioso XIV a hřebce Sahib Kubišta. Tento hřebec se narodil v roce 1990 v Měníku a stal se tak pokračovatelem linie Shagya XV. Sahib Kubišta je jedním z nejúspěšnějších skokových koní z našeho chovu v moderní historii. Potomstvo hřebce sčítá 121 zaevidovaných potomků z toho 24 klisen je zapsáno v plemenné knize.

Přínosem pro chov moravského teplokrevníka byl zástupce linie Shagya VII hřebec Shagya XXIII-T, z chovu v hřebčíně Bábolna, který byl zároveň jediným hřebcem čisté arabské krve v minulém desetiletí. Tento hřebec se narodil v roce 1982 v hřebčíně Topolčianky, odkud byl získán Zemským hřebčínem Písek. Do roku 2006 po něm byli zařazeni do chovu dva synové a úspěšnější 2542 Shagya Rasim dosáhl výkonosti stupně T v drezúře. Od roku 2004 působil tento plemeník v Kroměříži a stal se tak skvělou šancí pro chovatele MT využít v chovu osvědčeného čistého araba (SIXTA, 2006).

Obr. č. 6- Hřebec Sahib Kubišta (<http://www.hrebcin-kubista.wz.cz/sahib.htm>)

3.2.7 Kmen Star of Hannover

Zakladatelem kmene Star od Hannover byl stejnojmenný angloarabský hřebec, narozený v hřebčíně Radovec roku 1912 po anglickém plnokrevníkovi Star of Hannover a z arabské matky 280 Dahoman XII. V letech 1917-1931 působil tento hřebec ve vojenském hřebčíně v Hostouni na Šumavě, kde zanechal četné potomstvo dosahující dostatečné výšky a rámce (LERCHE, 1959). Ve slovenském chovu našli z jeho potomstva uplatnění především hřebci Star of Hannover I, Star of Hannover II a Star of Hannover III. Kmen Star of Hannover vynikal především prostorným a lehkým chodem, čímž se stal producentem nejlepších předválečných drezurních koní, zejména koní Stárek, Ideal a Ludevít (SIXTA, 2006). Chovným cílem kmene Star od Hannover se stal ušlechtilý, vytrvalý, konstitučně tvrdý kůň střední velikosti, především na podkladě krve arabské (KRYBUS A KOL., 2005).

Obr. č. 7- Hřebec Star of Hannover III (SIXTA, 2006)

3.2.8 Linie Catalin

Zakladatelem linie Catalin byl stejnojmenný hřebec anglického plnokrevníka narozený v roce 1921 ve Francii. Catalin po otci Frielux III z matky Cherry byl ryzé barvy a dosahoval KVP: 172 cm, KVH: 162 cm, OH: 183 cm a OH: 20 cm. Catalin vynikal ve sportu na dostihových dráhách, kde patřil ke špičkovým vytrvalcům (SIXTA, 2006). Do České republiky byl importován v roce 1937. Jeho syn 174 Catalin-5 z matky 439 Gidran, narozený v roce 1941, dal základ chovu tohoto kmene v hřebčíně Motešice. V současné době je v České republice populace linie Catalin velmi malá. V roce 2008 se v této linii vyskytovalo pouze deset jedinců (KRYBUS A KOL., 2008).

3.3 Charakteristika plemene moravský teplokrevník

Moravský teplokrevník je plemeno s historickou tradicí chovu koní na území Moravy. Chovným cílem je kůň ušlechtilého teplokrevného typu na bázi původních rakousko-uherských kmenů, s přihlédnutím ke kmenové příslušnosti (http://eagri.cz/public/web/file/322854/Moravsky_teplokrevnik.pdf). Požadován je kůň středně velkého obdélníkového rámce. Dle chovného cíle a plemenného standardu jsou u čtyřletých hřebců a klisen vyžadovány míry uvedené v následující tabulce (<http://www.moravskyteplokrevnik.cz/chovny-cil-a-plemenny-standard/>):

Tab. 1 Standardní tělesné míry ve 4 letech stáří pro hřebce a klisny MT, dostupné z: (<http://www.moravskyteplokrevnik.cz/chovny-cil-a-plemenny-standard/>)

Míry (cm)	Hřebci		Klisny	
	Min.	Průměr	Min.	Průměr
KVP	170	173	168	172
KVH	161	163	159	162
OH	183	196	185	198
OHOL	20	22	19	21

Dle chovného cíle je v rámci kmene Furioso vyžadován středně vysoký a mohutný teplokrevník s rovnou hlavou a přiměřeně dlouhým, svalnatým krkem. Kohoutek je výrazný. Horní linie je středně dlouhá a pevná. Hrudník je přiměřeně hluboký. Zád' mohutná, oválná a dlouhá. Fundament je suchý a kostnatý. Spěnka je pevná a pružná. Kopyta jsou dobře úhlovaná široká a pevná. Kmen Przedswit se chová ve dvou liniích. Ryzá linie Przedswit III K (Rad. II) je ušlechtilejší. U této linie kmene Przedswit se vyžaduje rovná hlava, přiměřeně dlouhý, svalnatý krk s výrazným kohoutkem. Horní linie je středně dlouhá a pevná. Zád' je přiměřeně dlouhá, oválná a mohutná. Fundament je suchý a kostnatý. Druhá hnědá linie Przedwit VIII-Pib. je v porovnání s linií ryzou zavalitější, s hranatější stavbou těla. Hlava je těžší obloukovitá, krk dlouhý a silný. Hřbet je pevný a středně dlouhý přecházející v širokou a dlouhou zád'. Fundament je kostnatý a suchý. Spěnka středně dlouhá. Jako ušlechtilí, harmoničtí, jezdeckí koně jsou charakterizováni koně kmene Gidran. Hlava koní kmene Gidran může být mírně těžší a klabonosá. Krk je silný a svalnatý, zakončený výrazným kohoutkem. Středně dlouhá horní linie přechází v rovnější, mohutnou, dlouhou zád'. Fundament koní kmene Gidran je suchý a kostnatý. Kopyta jsou vyžadována pevná, široká a dobře úhlovaná (URBANO-VÁ A KOL., 2013).

MT je charakterizován jako samostatné plemeno, postavené na principech chovu rakousko-uherských hřebčinů. Pro zařazení hřebce či klisny do chovu je podmínkou určité procento původních genů a nejméně čtyřgenerační známý původ. Hříbata splňující veškeré podmínky pro zařazení do chovu jsou označována výžehy. Kmenový výžeh otce a rodový výžeh matky je vypálen do levé sedlové polohy. Pořadové číslo po otci se hříběti vypaluje naopak do pravé sedlové části. Na levé stehno je umístěn symbol plemenné příslušnosti k MT. Matkám zasloužilým v plemenitbě je pálen symbol ve tvaru moravské orlice (HOŠÁK, GREGOR, 2014).

Obr. č. 8- Výžeh označující příslušnost k plemeni moravského teplokrevníka
(<http://www.moravskyteplokrevnik.cz/vyzehy/>)

Charakter MT se vyznačuje přiměřeným temperamentem, vytrvalostí, odpovídající mechanikou pohybu s mnohostranným využitím. Jedná se o koně pozdně dospívajícího, dlouhověkého s tvrdou konstitucí a pevným zdravím (FATĚNOVÁ A KOL., 2009).

3.4 Počáteční stav, aktuální situace v chovu moravského teplokrevníka, současní plemeníci a chovatelské stanice

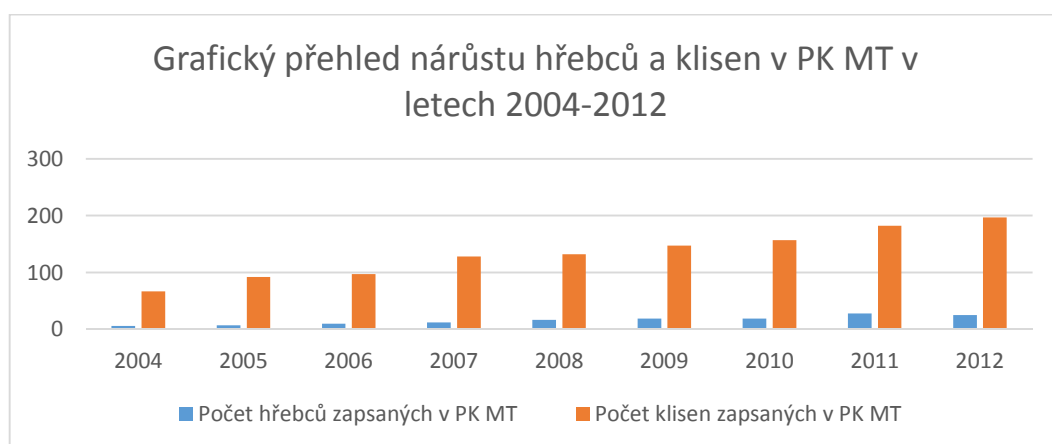
3.4.1 Počáteční stavy koní moravského teplokrevníka

K říjnu roku 2004 bylo k plemenné knize MT přihlášeno sedm plemenných hřebců. Limitující podmínkou pro zápis do plemenné knihy MT byla souhrnná klasifikace exteriéru a typu nejméně sedmi body. Tuto klasifikaci splnilo šest ze sedmi přihlášených hřebců. Počet klisen zapsaných do plemenné knihy MT dosahoval v roce 2004 počtu 67 klisen (VOLENEC A KOL., 2004). I přes to, že populační základna plemene MT nedosahuje takových rozměrů jako jiná plemena, je možno z následující tabulky vysledovat patřičný nárůst tohoto plemene.

Tab. 2 Počáteční stav hřebců a klisen plemene moravský teplokrevník zapsaných v plemenné knize od roku 2004 do roku 2012 (Čerpáno z: CHOVATELSKÉ SBORNÍKY MT 2004-2010, CHOVATELSKÉ ROČENKY MT 2011-2012).

Rok	Počet hřebců zapsaných v PK MT	Počet klisen zapsaných v PK MT
2004	6	67
2005	7	92
2006	10	97
2007	12	128
2008	17	132
2009	19	147
2010	19	157
2011	28	182
2012	25	197

Počet koní plemene MT od roku 2004 postupně narůstá. Velký podíl na tom mají zejména chovatelé a majitelé tohoto plemene, chovatelské úspěchy v počtu odchovaných hříbat a pořádání akcí na propagaci MT. Je však nutno zmínit, že v porovnání s jinými plemeny se jedná o plemeno zastoupené v poměrně malém počtu, z hlediska genetického pak o plemeno ohrožené.

Graf č. 1 Vývoj počtu hřebců a klisen zapsaných v PK MT od roku 2004 do roku 2012 (Čerpáno z: SBORNÍKY MT, 2004-2010, CHOVATELSKÉ ROČENKY MT 2011-2012)

Tab. 3 Stav hřebců plemene moravský teplokrevník zapsaných v plemenné knize od roku 2013 do roku 2016, počty hřebců, kterým bylo dříve uděleno oprávnění působit v plemenitbě moravského teplokrevníka a mohou tedy při splnění podmínek řádu plemenné knihy moravského teplokrevníka působit v plemenitbě i daný rok, dostupné z: (<http://www.moravskyteplokrevnik.cz>).

Rok	Počet hřebců zapsaných v PK MT	Počet hřebců, kteří při splnění podmínek mohou působit v plemenitbě MT
2013	14	15
2014	15	15
2015	12	15
2016	16	13

3.4.2 Aktuální stav chovu moravského teplokrevníka

Od roku 2004 zaznamenává SCHPMT značný nárůst. V roce 2004 bylo doporučeno Ing. J. Volencem k regeneraci MT na základě analýzy dvanáct vhodných hřebců a 150 klisen. Z toho 10 plemenných hřebců a 67 klisen bylo zapsáno do plemenné knihy. V roce 2011 bylo v plemenné knize i přes krátkou dobu trvání zapsáno již 22 plemenných hřebců a 167 plemenných klisen (<http://www.moravskyteplokrevnik.cz>).

K roku 2017 sčítá seznam plemenných hřebců s oprávněním působit v plemenitbě MT 16 hřebců. Nutno však upozornit, že hřebci, kterým bylo dříve uděleno oprávnění působit v plemenitbě MT, mohou i v této sezóně na základě splnění podmínek řádu plemenné knihy MT v plemenitbě působit. Seznam dalších potencionálních plemeníků sčítá dalších 15 hřebců (<http://www.moravskyteplokrevnik.cz/files.php?mid=067a0cba-f602-11e6-891b-5254003d369b&isCategory=true>).

3.4.3 Chovatelské stanice a současný plemenění moravského teplokrevníka

Letošním rokem (2017) je v seznamu plemenných hřebců s oprávněním působit v plemenitbě MT 16 hřebců působících na 9 chovatelských stanicích (Zemský hřebčinec Tlumačov, KVATERO-EKOSTATEK s.r.o., Kývalka Rosice, Janovice u Trutnova, Grunt Galatík s.r.o., hřebčín Tasov a.s., Jindřichov, JK Eldorádo, ZP Hvězdlice). Další 15 hřebců může v plemenitbě působit na základě splnění podmínek řádu plemenné knihy (<http://www.moravskyteplokrevnik.cz/aktuality/>).

Tab. 4 Přehled plemenných hřebců s oprávněním působit v plemenitbě moravského teplokrevníka a příslušných chovatelských stanic kde plemeníci působí, dostupné z: (<http://www.moravskyteplokrevnik.cz/files.php?mid=067a0cba-f602-11e6-891b-5254003d369b&isCategory=true>)

Název chovatelské stanice	Působící hřebci
Zemský hřebčinec Tlumačov	Catalin I MT/2815 Catalin IV-33 (v SK 3397)
	Dahoman I MT/2943 Dahoman IV-CZ (Tamarix)
	Przedswit XVIII MT/2089 Przedswit II MT-1/Pares
KVATERO EKO-STATEK s.r.o.	Furioso XII MT/1987 Furioso R-4 (54/397)
Kývalka-Rosice	Furioso III MT/Furioso XXVIII SK/2839 Furioso XXI-24 (NJ) (v SK 3603/Matador)
	Sahib I MT/2626 Sahib Kubišta
Janovice u Trutnova	Przedswit IV MT/2975 Przedswit Lukas
	Przedswit IX MT/1867 Przedswit Jung
	Przedswit XIV MT/2157 Jasta
	2341Addison (GER) A1/1
Grunt Galatík s.r.o.	Przedswit V MT/1485 Hary (62/365)
	Przedswit VIII MT/ Przedswit XXIV SK/ 1688 Pado (v SK 4528)
Hřebčín Tasov a.s.	North Star I MT/North Star XIII SK/1542 North Star X-7/Jenisej/ (v

	SK 3722)
Jindřichov 27	Gidran IV MT/1899 Garnet
JK Eldorado	Przedswit XV MT/2207 Listek
ZP Hvězdlice	Gidran VII MT/2156 Sedrik (58/693)

3.4.3.1 Centra chovu MT a jejich současní plemenící

Zemský hřebčinec Tlumačov (založen v roce 1925) je členem Evropské asociace hřebčínů a hřebčinců ESSA. Hlavním cílem hřebčince Tlumačov je produkovat plemenníky zemského chovu (<http://www.hrebcinec-tlumacov.cz/uvod>). Hlavními činnostmi Zemského hřebčince Tlumačov je provozování přirozené plemenitby a inseminace plemenných hřebců, odchov a ranná testace teplokrevných produktů v testáční odchovně hřebečků, výkonnostní zkoušky testovaných teplokrevných koní, výkonnostní zkoušky chladnokrevných koní, vzdělávání a poskytování prostor pro pořádání a realizaci přehlídek, výstav, výkonnostní zkoušek a chovatelských dnů (ČERNOCKÝ A KOL., 2012). Prvním plemeníkem MT, který v současnosti působí v Zemském hřebčinci Tlumačov, je hřebec 2815 Catalin IV-33 narozený v roce 1990 s KHP: 178 cm, KVH: 168 cm, OH: 197 cm a OHOL: 22,0 cm. Jedná se o dostatečně mohutného hřebce zbarvením hnědáka, s výbornými charakterovými vlastnostmi. Otec tohoto hřebce patří k Motěšické linii založené hřebcem Catalin K. Jeho matka naopak přísluší k linii Pohořelické, kterou založil hřebec 34 Furioso XLVI. Hřebec Catalin IV-33 reprezentoval hlavně ve voltižních soutěžích, jak na českých kolbištích, tak i na úrovni mezinárodní. Zemský hřebčinec Tlumačov nabízí jeho připouštění čerstvou inseminační dávkou (<http://www.hrebcinec-tlumacov.cz/kun/9>). Zemský hřebčinec Tlumačov nabízí k inseminaci čerstvým spermatem i hřebce 2943 Dahoman IV (narozený 1.3.2001), který je již třináctou generací uchované linie na základě čistokrevné plemenitby koní plemen Shagya-Arab. Jedná se o hřebce středně velkého rámce s KVP: 171 cm, KVH: 161 cm, OH: 194 cm a OHOL: 20,7 cm vynikajícím svým všestranným vyžitím. Hřebec Dahoman IV vykonal výkonnostní zkoušky s celkovým hodnocením 8,99 bodů (<http://www.hrebcinec-tlumacov.cz/kun/10>). Posledním aktuálním plemeníkem v rámci plemene MT působícím v Zemském hřebčinci Tlumačov je hřebec 2089 Przedswit II MT-1/Pares. Tento

hřebec, narozený 4.3.2010, barvy smíšeného bělouše úspěšně vykonal výkonnostní zkoušky v roce 2014. Hřebec je taktéž držitelem titulu Šampion výstavy MT 2014 a vítězem XI. Výstavy MT v kategorii hřebců a adeptů. Hřebec 2089 Przedswit II MT-1/Pares náleží k linii založené plnokrevným hřebcem Przedswit, která je u nás reprezentována dvěma chovnými liniemi a to linií hnědou založenou Przedswitem VIII Pib./Wies./1913 a ryzou linií založenou Przedswitem III-K/1925. Hřebec Przedswit II MT-1/Pares je zdařilým krossem obou těchto linií, o čemž vykazuje i jeho dosažená výkonnost stupně L ve všestrannosti (<http://www.hrebcinec-tlumacov.cz/kun/46>).

Farma KVATERO EKO-STATEK se specializuje na prodej a chov koní, provoz jezdeckého klubu a chov masného skotu. Sídlo společnosti je ve Velké nad Veličkou (<http://www.chovkoni-kvatroekostatek.cz/>). V současnosti zde v rámci plemene MT působí hřebec Furioso XII MT/1987 Furioso R-4 (54/397) narozený 12.2.2007 po otci Furioso XXIII a z matky 185 Koheilan V-3/Fátima. Hřebec dosahuje KVP: 171 cm, KVH: 162 cm, OH: 192 cm a OHOL: 20,5 cm. Exteriér hřebce je čtvercového rámce, hlava je ušlechtilá, krk středně nasazený, kohoutek střední, hřbet dlouhý a pevný. Dobře úhlovaná přední i zadní kopyta a pravidelně úhlovaná hlezna umožňují plemeníkovi dlouhý krok a delší klus (FATĚNOVÁ, 2012).

Jezdecké stáje Jelínek Rosice se nachází 10 kilometrů západně od Brna na statku bývalého Veverského panství. Hlavní činností stáje Jelínek Rosice je sport a chov koní plemene MT a koní kinských, kteří reprezentují stáj v hned několika jezdeckých disciplínách. S koňmi pana Ing. Jelínka se můžeme setkat jak při drezúrních či parkurových závodech, tak při různých výstavách a chovatelských přehlídkách. Momentálně zde v chovu MT působí dva plemeníci (<http://www.kyvalka.cz/>). Plemeník 2626 Sahib Kubišta, narozený 30.6.1990, barvy bělouše složil výkonnostní zkoušky roku 1994. V roce 1998 byl vyhodnocen jako nejlepší kůň českého chovu. V roce 1999 absolvoval Pohár národů. Otec plemeníka Sahib I patří mezi nejlepší otce matek za rok 1996. Matka 348 Gama S-SPK po hřebci Furioso V je známá především z military soutěží, kde dosáhla výkonnosti stupně S. Plemenný hřebec 2626 Sahib Kubišta je ušlechtilý kůň harmonického čtvercového rámce. Plemeník disponuje i krásnou arabskou hlavou nesenou na mohutném dobře nasazeném krku s výrazným kohoutkem přecházejícím v kratší hřbet. Zád' je šikmá a kulatá, nohy pevné, suché pravidelně postavené ([31](http://www.hrebcin-</p></div><div data-bbox=)

kubista.wz.cz/sahib.htm). Druhým plemeníkem stáje Jelínek Rosice je hřebec 2639 Furioso XXI-24 narozený v roce 1999. Tento hřebec s mírami KVP: 181 cm, KVH: 169 cm, OH: 196 cm, OHOL: 21,4 cm byl do plemenné knihy zařazen v roce 2005. Otcem byl hřebec Furioso III MT a matka klisna 170 Furioso XIV-1 (URBANOVÁ A KOL., 2013). Hřebec 2639 Furioso XXX-24 je tedy prochován na linii Furioso XV s vlivem linie Furioso X (<http://www.sporthorse-data.com/d?i=10614679>). Vhodnost tohoto hřebce z hlediska připravení je zejména za účelem konsolidace původové i typové, dosažení korektního exteriéru, užitkových vlastností a zlepšení mechaniky pohybu. Hřebec dosahuje sportovní výkonnosti stupně L v drezuře a stupně ZL ve skocích (URBANOVÁ A KOL., 2013).

Chovatelská stanice Janovice u Trutnova počítá momentálně 4 plemeníky MT. Hřebec Przedswit IV MT/2975 Przedswit Lukas po otci 2219 Przedswit X-61 z matky JM 2454 Lukretia se narodil 26.2.1998 a do plemenné knihy MT byl zařazen v roce 2007 (URBANOVÁ A KOL., 2014). Hřebec z důvodu úrazu kopytní kosti nedosahuje žádných sportovních výkonů, avšak vyniká výborným charakterem a ochotou k práci (<http://www.equichannel.cz/moravsky-teplokrevnik-mnohostranna-vykonnost-ktera-pretrvava>). Hřebec je svou ušlechtilostí, čtvercovým rámcem, rovnou hlavou s delším krkem a štíhlejším fundamentem typickým představitelem linie Przedswit III-K. Míry hřebce dosahují KVP: 172 cm, KVH: 163 cm, OH: 195 cm a OHOL: 20,2 cm (URBANOVÁ A KOL., 2014). Dalším plemeníkem působícím na chovatelské stanici Janovice u Trutnova je hřebec Przedswit IX MT/1867 Przedswit Jung narozený 23.1.1994, po otci Przedswit Dresk z matky Juta (<http://www.sporthorse-data.com/d?i=10986377>). KVP hřebce je 174 cm, KVH 164 cm, OH 194 cm a OHOL 23,0 cm. Hřebec je hnědé barvy, ušlechtilý, středně velký, dostatečně mohutný s dobrou hodní linií a silnou kostrou. Sportovní výkonnost hřebce dosahuje stupně T ve skocích. Do plemenné knihy MT byl zařazen v roce 2012 z důvodu osvěžení krve se zachováním starých předválečných linií a všestrannosti potomstva (URBANOVÁ A KOL., 2013). Plemeník Przedswit XIV MT/2157 Jasta narozený 10.5.2008, ryzé barvy byl zařazen do PK MT 7.9.2015, přičemž výkonnosti zkoušky splnil již v roce 2013. Hřebec dosahuje KVP: 174 cm, KVH: 163 cm, OH: 195 cm a OHOL: 21 cm. Celkově dosáhl bodového zisku 7,9 za exteriér. Hřebec spadá do linie Przedswit III K 1925 (http://www.moravskyteplokrevnik.cz/pk_kmen.php?id=203440). Poslední plemeník

působící na chovatelské stanici Janovice u Trutnova je hřebec 2341 Addison (GER) A1/1, narozený 15.3.2015, zařazený do PK MT 17.1.2017 s KVP: 171 cm, KVH: 161 cm, OH: 190 cm a OHOL: 20,5 cm (http://www.moravskyteplokrevnik.cz/pk_kmen.php?id=298467).

Grunt Galatík vznikl v Těšánkách na kroměřížsku začátkem roku 2010. Hlavní činností je ekonomické hospodářství snažící se navázat na tradici moravských gruntů, které představují část naší historie. Hlavním cílem bylo vybudovat špičkové zázemí pro chov koní a jejich výcvik. V současnosti disponuje areál 60 pevnými boxy a 40 hektary pastvin. Chov MT se stal v Těšánkách prioritou zejména z důvodu jejich klidné a spolehlivé povahy. Cílem bylo vybudovat stádo o maximálním počtu 20 chovných klisen, které budou z původních moravských linií a dnes již starých hřebců produkovat mladé hřebce vynikající jak sportovní výkonností, tak svým exteriérem a charakterem. Tento cíl se dařilo postupně plnit a v roce 2010 splnil hřebec Furioso Rinaldo III G úspěšně výkonností zkoušky a byl zařazen do třídy elita (<http://www.gruntgalatik.cz/index.php/kone-a-jezdeckvi/29-chov-koni-moravskeho-teplokrevnika>). Momentálně působí ve společnosti Grunt Galatík dva plemenní hřebci MT. Hřebec Przedswit V MT/1485 Hary (62/365), narozený v roce 1993, ryzé barvy byl zařazen do PK MT v roce 2009. Jedná se o ušlechtilého, elegantního plemeníka mírně delšího rámce a přiměřeného fundamentu s mírami: KVP: 176 cm, KVH: 165 cm, OH: 190 cm, OHOL: 21.0 cm. Hřebec náleží k původní pohořelické linii Furioso XV a je představitelem výkonné chovné linie Przedswit-III K. Na začátku sportovní kariéry se účastnil skokových soutěží a všestrannosti a však z důvodu zranění byl tento hřebec v následujících letech viděn spíše na drezurních kolbištích, kde dosáhl výkonnosti stupně S (FATĚNOVÁ, 2012). Druhý hřebec působící ve společnosti Grunt Galatík v chovu MT je hřebec Przedswit VIII MT/Przedswit XXIV SK/1688 Pado (v SK 4528) s mírami: KVP: 176 cm, KVH: 169 cm, OH: 186 cm, OHOL: 20.8 cm. Jedná se o jemného, ušlechtilého hřebce čtvercového rámce s dobrou horní linií a mírně skloněnou zádí. Hřebec vyniká výbornou mechanikou pohybu ohodnocenou komisí na ZZUV v roce 2012 známkou 8 bodů (<http://www.hyje.cz/hyje/22707/>). Otec Przedswit XXIII-Mot./2893 Przedswit XVII-24 je představitelem linie Przedswit VIII Pib. 1938, tedy hnědých a hrubších Przedswitů. Matka narozená hřebčíně Netolice je plnokrevná klisna vysoko v krvi P-11 (6/270) Prastava/Chrastava po otci Remus. Hřebec Przedswit VIII MT/Przedswit 1688 Pado dosáhl

výkonnosti stupně S v parkurovém skákání a všestrannosti a stupně L v drezůře. Hřebec je přínosem pro chov moravského teplokrevníka svou nepříbuzností s již použitými plemeny kmene Furioso a udržitelností linie hnědých Przedswitů (URBANOVÁ A KOL., 2014).

Hřebčín Tasov se může v současnosti pyšnit titulem největšího chovatele koní plemene Furioso v ČR. Hřebčín se rozkládá na celkové ploše 90 ha, která je rozdělena na pastviny, sady, lesy a louky. Chov MT v hřebčíně Tasov nezůstává pozadu a společně s plemenem Furioso je hřebčín každoročně prezentuje na mnoha veřejných akcích. Mezi hlavní akce pořádané hřebčínem Tasov patří žatecký Chmelfest a Celokrajské dožínky Ústeckého kraje na Peruci. Kromě chovatelských činností patří mezi hlavní aktivity hřebčína jezdecká školička, hiporehabilitace a odborné kurzy pro veřejnost (<https://www.hrebcin-tasov.cz/>). V rámci chovu MT zde letošním rokem působí plemník North Star I MT/North Star XIII SK/1542 North Star X-7/Jenisej/ (v SK 3722) narozený 15.7.2004 (<http://www.moravskyteplokrevnik.cz/files.php?mid=13bed362-50e3-102d-98e9-00e0814daf34&isCategory=true>). Hřebec dosahuje KVP: 182 cm, KVH: 169 cm, OH: 203 cm a OHOL: 22,5 cm. Sportovní kariéra hřebce dosahuje v drezůře i skocích stupně Z. Otec hřebce je motěšický papiniér North Star X/4326 North Star VI-18 a matka je klisna 728 Furioso XLI. Hřebec 1542 North Star X-7/Jenisej má dobrou mechaniku pohybu a velmi dobrý charakter. Exteriér je čtvercového rámce, dostatečně mohutný, ale přesto ušlechtilý, s dobrou horní linií (URBANOVÁ A KOL., 2013).

Ekofarma Jindřichov se zabývá jak chovem MT, tak chovem anglického plnokrevníka. Další služby, které ekofarma nabízí je ustájení a pastevní odchov zvířat (<http://www.equichannel.cz/ilona-zmeskalova-ekofarma-jindrichov>). Místní plemník MT Gidran IV MT/1899 Garnet narozený 4.5.2007 s mírami KVH: 161 cm, KVP: 171 cm, OH: 190 cm a OHOL: 20 cm je hřebec zbarvením hnědák zařazený do plemenné knihy v roce 2013 (<http://www.moravskyteplokrevnik.cz/files.php?mid=13bed362-50e3-102d-98e9-00e0814daf34&isCategory=true>). Otcem je hřebec Gidran I MT, matka klisna 65/40 Twenty. Hřebec Gidran IV MT/1899 Garnet je exteriérově spíše v typu angloaraba, tedy jemnější kostry, ale dostatečně široký a hluboký. Jeho sportovní potenciál nemůže být z důvodu dřívějšího úrazu využit dostatečně, hřebec je však velmi charakterní a jezditelný i dětmi (URBANOVÁ A KOL., 2014).

JK Eldorado sídlem v Senicích na Hané se zabývá činnostmi ustájení koní, výcvikem, vedením jezdeckého klubu a mnoha dalšími. V současnosti zde výcvikem prochází mnoho koní různých plemen včetně MT. Tuto stáj reprezentují v rámci plemene MT koně: hřebec Filipo-G, klisna North Star I MT-2/Nina G, hřebec Kristián G, klisna Simina-G, klisna Květa, klisna Valkira, klisna Przedswit III MT-4 Nava, klisna Della, klisna Catarina-G, hřebec Richard G a hřebec Furioso XXX-16 SK/Čardas G (<http://eldorado-odrlice.cz/kone-ve-vycviku/moravsky-teplokrevnik/>). V rámci chovu MT zde v současnosti působí plemeník Przedswit XV MT/2207 Listek narozený roku 2009. Hřebec s korektním exteriérem, výbornou mechanikou pohybu a charakterem dosahuje momentální sportovní výkonnosti stupně T ve spřežení. KVH hřebce je 163 cm, OH: 198 cm, OHOL: 22 cm. Připouštění hřebcem je možné pouze přirozenou plemenitbou (<http://eldorado-odrlice.cz/category/aktuality/>).

Od roku 2014 hospodaří ZP Hvězdlice na 1 450 ha zemědělské půdy. Kromě chovu koní se zabývá pěstováním tržních plodin a opravou strojů. V chovu MT zde momentálně působí plemeník Gidran VII MT/2156 Sedrik (58/693) narozený 17.4.2007 s KVP: 171 cm, KVH: 163 cm, OH: 185 cm a OHOL: 20 cm splnil výkonnostní zkoušky v roce 2013. Hřebec je zástupcem linie Gidran XXXIII R 1913 a jeho exteriérově hodnocení dosahuje 8,3 bodů (http://www.moravskyteplokrevnik.cz/pk_kmen.php?id=187917).

3.5 Základní zkoušky užitkových vlastností koní moravského teplokrevníka

3.5.1 Základní zkouška užitkových vlastností hřebců moravského teplokrevníka (ZZUV)

Zkouška je určena pouze pro hřebce, kteří prošli předvýběrem a mohou se jí účastnit buďto pod sedlem nebo v zápřeži. Dílčí kritéria znaků a vlastností se posuzují podle následujících hodnot:

- 0 bodů – nepředvedeno
- 1 bod – velmi špatně
- 2 body – špatně
- 3 body – poměrně špatně
- 4 body – málo dostatečně
- 5 bodů – dostatečně
- 6 bodů – uspokojivě
- 7 bodů – poměrně dobře
- 8 bodů – dobře
- 9 bodů – velmi dobře
- 10 bodů – výborně (URBANOVÁ A KOL., 2013).

Posuzovanými znaky a vlastnostmi při ZZUV MT jsou:

- Původ
- Základní míry
- Plemenný typ a pohlavní výraz
- Exteriérové znaky
- Mechanika pohybu
- Vrozené chování
- Výkonnost – buď pod sedlem nebo v zápřeži (URBANOVÁ A KOL., 2013).

Při hodnocení výkonnosti je sedlová zkouška zaměřena na skokový projev, mechaniku pohybu, jezditelnost a ochotu hřebce spolupracovat s člověkem. V rámci zkoušky

tahové se klade důraz především na ovladatelnost a pracovitost koně ve voze. Skokové schopnosti jsou hodnoceny pouze při skoku ve volnosti, v rámci předvýběru hřebců, který je pro všechny hřebce společný (<http://www.moravskyteplotkrevnik.cz/slechtitelsky-program-mt/>).

Zkouška výkonnosti koní MT pod sedlem je složena z částí:

- Mechanika pohybu ve volnosti
- Skok ve volnosti
- Jezditelnost koně

Zkouška mechaniky pohybu ve volnosti se provádí na venkovní nebo kryté jízdárně s minimálními rozměry 20 x 40 m. Uprostřed je pomocí bariér vytvořena osmička, po které se kůň pohybuje ve volnosti. Během zkoušky skoku ve volnosti je úkolem koně překonat skokovou řadu vytvořenou v následujícím pořadí: bariéra na zemi, 6,8-7 m nízký bariérový oxer 60 x 60 cm, 7,2-7,5 m nepravý oxer s výškou 100–120 cm s odskokovým prvkem. Zkouška jezditelnosti koně je složena ze tří částí (<http://www.moravskyteplotkrevnik.cz/slechtitelsky-program-mt/>). Během první části se testuje jezditelnost koně v ohraničeném prostoru, během které je kůň předveden ve všech základních chodech podle čtené úlohy. Následuje část parkurová skládající se ze 6 skoků vysokých maximálně 90 cm. Vzdálenost mezi jednotlivými překážkami je minimálně 5 cvalových skoků. Po parkuru následuje jezditelnost testačním jezdcem, jenž předvede koně ve všech chodech a skočí několik překážek. Poslední částí zkoušky jezditelnosti koně je část terénní, při které kůň překoná vzdálenost o délce 2 km s 6 terénními překážkami o maximální výšce 80 cm (URBANOVÁ A KOL., 2013).

Zkouška výkonnosti koní MT v zápřeži je složena z částí:

- Mechanika pohybu ve volnosti
- Mechanika pohybu a ovladatelnosti na drezurním obdélníku v zápřeži
- Mechanika pohybu a ovladatelnosti na vozatajském parkuru
- Zápřež v terénu
- Tah

V rámci výkonnostní zkoušky v zápřeží se mechanika pohybu ve volnosti posuzuje stejným způsobem jako u zkoušky pod sedlem. Zkouška mechaniky a ovladatelnosti na drezurním obdélníku se zkouší v jednospřeží na otevřené jízdárně s rozměry 40 x 80 m. Úkolem jednoho kočího a jednoho přísedícího je předvést koně podle zadané úlohy. Zkouška mechaniky a ovladatelnosti koně na vozatajském parkuru spočívá v průjezdu vozatajského parkuru o 9 překážkách, přičemž celá trať se jede v klusu (URBANOVÁ A KOL., 2013). Další částí je zkouška zápřeže v terénu o délce trasy 4 km s projetím 4-6 průjezdy. Maximální čas pro překonání terénní zkoušky je 20 minut. Poslední zkouška v tahu se koná na 200 m dlouhé dráze, kdy dle pokynů komise musí kočí koně 3x zastavit a následně znovu zabrat v lehké zápřeží (<http://www.moravskyteplotekrevnik.cz/slechtitelsky-program-mt/>).

Celkové hodnocení koně pochází z posuzovaných znaků a vlastností. Průměr všech známek hodnotitelů se sečte a vydělí. Do zkušebního protokolu se zapíše jednotlivé známky a výsledek zkoušky. Při zápisu hřebce do PK MT se hodnocení plemenného typu, exteriéru, mechaniky pohybu a základní míry přebírají právě ze zkušebního protokolu ZZUV MT (URBANOVÁ A KOL., 2013).

3.7.2 Základní zkouška užitkových vlastností klisen moravského teplotekrevníka (ZZUV MT)

Zkoušek se mohou účastnit minimálně 4 leté klisny, jejichž původ odpovídá požadavkům plemenného řádu MT. Stejně jako u hřebců může majitel zvolit, zda jeho klisna vykoná zkoušku pod sedlem či v zápřeží, přičemž hodnocení je prováděno opět podle bodové stupnice:

- 0 bodů – nepředvedeno
- 1 bod – velmi špatně
- 2 body – špatně
- 3 body – poměrně špatně
- 4 body – málo dostatečně
- 5 bodů – dostatečně
- 6 bodů – uspokojivě
- 7 bodů – poměrně dobře

- 8 bodů – dobře
- 9 bodů – velmi dobře
- 10 bodů – výborně (<http://www.hyje.cz/hyje/28134/>)

Stejně jako u hřebců se u ZZUV klisen hodnotí:

- Původ
- Základní míry
- Plemenný typ a pohlavní výraz
- Exteriérové znaky
- Mechanika pohybu
- Vrozené chování
- Výkonnost – buď pod sedlem nebo v zápřeži (URBANOVÁ A KOL., 2013).

Zkouška výkonnosti pod sedlem zahrnuje tři části. První částí je zkouška mechaniky pohybu klisny ve volnosti. Zkouška stejně jako u hřebců probíhá na minimální ploše 20 x 40 m. Zde je klisna předvedena během pohybu na diagonálách. Druhá část obsahující zkoušku skoku ve volnosti testuje především ochotu, pozornost, odraz, technické provedení a pružnost klisny při skoku. Skoková řada je postavena následovně: bariéra na zemi 6,8-7,0 m nízký bariérový oxer 60 x 60 cm, 7,2-7,5 m oxer s výškou 90-110 cm s odskokovým prvkem. Poslední částí zkoušky ZZUV klisen je tzv. jezditelnost. U klisen je jezditelnost v první řadě testována na ohraničeném prostoru s rozměry 20 x 60 m. Jezdec předvede klisnu dle předem připravené drezurní úlohy ve všech chodech. Následuje zkouška terénní o délce trati 2 km s překonáním 4 terénních překážek (<http://www.moravskyteplokrevnik.cz/slechtitelsky-program-mt/>).

Pokud se majitel klisny rozhodne o vykonání zkoušky v zápřeži, absolvuje klisna celkem čtyři části zkoušky. První dvě části zkoušky v zápřeži jsou totožné s první částí zkoušky pod sedlem. Část druhá – zkouška mechaniky pohybu a ovladatelnosti na drezurním obdélníku, se provádí na jízdárně otevřené s rozměry 40x80 m (<http://www.hyje.cz/hyje/28134/>). Klisny jsou zkoušeny v jednospreží s 1 kočím a 1 přísedícím dle předem připravené drezurní úlohy. Následuje část zkoušky zápřeže v terénu, kdy klisny překonávají terén o délce 2 km s 2-3 průjezdy v klusu. Poslední částí ZZUV klisen v zápřeži je zkouška tahu prováděna na dráze dlouhé 200 m. Klisna

je dle pokynů komise nucena předvést 3x zastavení s následným znovu zabráním. Tato část je prováděna v lehké zápřeži, tj. jednospřeží a 2 osoby na voze (<http://www.moravskyteplokrevnik.cz/slechtitelsky-program-mt/>).

3.6 Prezentace plemene moravský teplokrevník

3.6.1 Výstavy

Výstavy plemene MT byly obnoveny v roce 2004. První tři ročníky se konaly ve sportovním areálu v srdci Hané ve Skašticích u Kroměříže. Čtvrtá, již mezinárodní výstava, se uskutečnila v hřebčíně Napajedla. Mezinárodní účast zajišťovali chovatelé Slovenska a Maďarska s koňmi pocházejícími z původních kmenů. Pátá a šestá výstava se uskutečnila v již nově vybudovaném objektu Grunt Galatík Těšánky a v roce 2007 při šestém ročníku výstavy byl program bohatě obohacen o ukázky záprahů, voltiže a hiporehabilitace. Doprovodný program se setkal s velkým úspěchem, a proto se stal v následujících letech nedílnou součástí všech výstav. V roce 2008 byla uskutečněna již osmá výstava opět i mezinárodního zastoupení. Mezinárodní tradiční výstavě předcházela v roce 2012 výstava koní s názvem MT a furioso společně bez hranic (<http://www.jezdectvi.cz/kategorie.aspx/chov/clanek/moravsky-teplokrevnik-a-furioso-spolecne-bez-hranic>). Na desáté výstavě v roce 2013 bylo vystavováno 60 koní z Čech, Moravy a Slovenska a byla obohacena o expozici chovu MT (HOŠÁK, GREGOR, 2014).

V roce 2014 se uskutečnila již jedenáctá výstava MT v Těšánkách. V kategoriích dvouletých hříbat zvítězil 9/15 Catalin IX-15 SK/Váňa, v kategorii hřebců tříletých 81/141 Przedswit VI, v kategorii čtyřletých klisen Batika, v kategorii pětiletých a šestiiletých koní 81/48 Finta. Vítězem v kategorii starších koní se stala klisna 54/192 Lavina Teč, v kategorii hřebců adeptů hřebec 81/109 Przedswit II a v kategorii plemenných hřebců hřebec 58/693 Sedrik. Šampionem výstavy MT v roce 2014 se stal hřebec 81/109 Przedswit II MT-1/Pares (URBANOVÁ A KOL., 2014). V roce loňském roce 2016 se svazová výstava MT uskutečnila formou expozice při chovatelském dni v Tlumačově. Druhou významnou výstavou v roce 2016 byla výstava uspořádána

ke dvacátému výročí založení SCHPMT v kroměřížském zámku. (<http://www.moravskyteplokrevnik.cz>, 2016).

3.7 Současné využití moravského teplokrevníka

3.7.1 Skokové soutěže

Skokové soutěže jsou známé též pod názvem parkur a spočívají v překonání uměle vytvořených překážek. Parkurové soutěže se vyvinuly ze závodů ve skákání, které se konaly na konci minulého století na různých přehlídkách v Evropě i Americe. Jednalo se o soutěže ve skoku do výšky a do dálky. V roce 1900 se skákání stalo olympijským sportem (SLYOVÁ, 1997).

Dle SKOKOVÝCH PRAVIDEL ČJF (2016) se parkurové závody dělí do několika obtížnostních stupňů. Základní dělení je následující:

- Soutěže stupně ZZ s maximální výškou a šířkou překážek 80 cm
- Soutěže stupně ZM s maximální výškou a šířkou překážek 90 cm
- Soutěže stupně Z s maximální výškou a šířkou překážek 100 cm
- Soutěže stupně ZL s maximální výškou a šířkou překážek 110 cm
- Soutěže stupně L* s maximální výškou překážek 115 cm, šířkou do 120 cm
- Soutěže stupně L** s maximální výškou překážek 120 cm, šířkou do 130 cm
- Soutěže stupně S* s maximální výškou překážek 125 cm, šířkou do 140 cm
- Soutěže stupně S** s maximální výškou překážek 130 cm, šířkou do 150 cm
- Soutěže stupně ST* s maximální výškou překážek 135 cm, šířkou do 160 cm
- Soutěže stupně ST** s maximální výškou překážek 140 cm, šířkou do 170 cm
- Soutěže stupně T* s maximální výškou překážek 145 cm, šířkou do 180 cm
- Soutěže stupně T** s maximální výškou překážek 150 cm, šířkou do 200 cm
- Soutěže stupně T*** s maximální výškou překážek 155 cm, šířkou do 220 cm

V roce 2015 reprezentovali plemeno MT ve skocích tyto koně: Catalin i MT-7/Sebastian G, Cirta 1, Mad Speedy, Regulus MT-3/Romulus uhříčický, Sambery, Sedrik Z (<http://www.moravskyteplokrevnik.cz/files.php?id=525c8086-f602-11e6-891b-5254003d369b>).

Tab. 5 Populace PK MT reprezentující plemeno ve Skocích v roce 2015 a jejich dosažená výkonnost, dostupné z: <http://www.moravskyteplokrevnik.cz/files.php?mid=94de5232-21db-11e6-922b-5254003d369b&isCategory=true>)

Jméno koně	Stupeň dosažené výkonnosti
Catalin I MT-7/Sebastian G	Z
Cirta 1	L**
Mad Speedy	ZL
Regulus MT-3/ Romulus uhříčický	Z
Sahib Silver G	Z
Sambery	Z
Sedrik Z	L*

3.7.2 Drezurní soutěže

Cílem drezury je přiježděný kůň, který dovede s lehkostí nést svého jezdce, být pružný, správně osvalený, reagující na co nejjemnější pobídky jezdce. Historie tohoto sportu spadá až do čtvrtého století před našim letopočtem. V současnosti je drezura olympijským sportem řízena mezinárodní jezdeckou federací. V drezuře existují nejrůznější kategorie a jim příslušné drezurní úlohy, které se dělí na mezinárodně uznávané FEI úlohy a národní úlohy, které si vytváří každá země (SLYOVÁ, 1997).

V roce 2015 se na drezurních kolbištích objevilo 5 zástupců plemene MT. V následující tabulce jsou uvedeni koně plemene MT reprezentující plemeno v drezuře předloňským rokem <http://www.moravskyteplokrevnik.cz/files.php?mid=94de5232-21db-11e6-922b-5254003d369b&isCategory=true>).

Tab. 6 Populace PK MT reprezentující plemeno v drezuře v roce 2015 a jejich dosažená výkonnost, dostupné z: (<http://www.moravskyteplokrevnik.cz/files.php?mid=94de5232-21db-11e6-922b-5254003d369b&isCategory=true>)

Jméno koně	Stupeň dosažené výkonnosti
Catalin I MT-7/Sebastian G	L
Fatima 14	Z
Regulus MT-3/Romulus uhříčický	Z
Sabena	Z
Sahib Silver G	Z

3.7.3 Spřežení

Soutěže spřežení se pořádají v jednospřežích, dvouspřežích a čtyřspřežích. Kompletní soutěž spřežení se skládá z drezurní zkoušky na obdélníku, terénní zkoušky (maratonu) a vozatajského parkuru. Základní předpoklady pro vhodného koně do této soutěže je především dobrá mechanika pohybu, velmi dobrý charakter a pracovitost (DUŠEK, 1999). První zkouškou spřežení je drezura hodnocená dle předvedeného výkonu dle drezurní úlohy na drezurním obdélníku. Druhou zkouškou je maraton, který prověřuje kondici, vytrvalost, smysl pro tempo a jezdecké schopnosti soutěžícího. Závěrečnou zkouškou spřežení je parkur prověřující způsobilost, poslušnost a obratnost koní (GREGOR, VÍTEK 2011).

V roce 2015 reprezentoval plemeno MT na vozatajských kolbištích pouze jeden plemenný kůň a to Gidran I MT-6/Čestmir G při jednom startu stupně T (<http://www.moravskyteplokrevnik.cz/files.php?mid=94de5232-21db-11e6-922b-5254003d369b&isCategory=true>).

3.7.4 Všestrannost

Všestrannost je tří denní disciplína, která se skládá z drezury, terénní jízdy a parkuru. Všechny tři části testují celkovou všestrannost koně a proto se dá říci, že je všestrannost jako taková jednou z nejnáročnějších jezdeckých disciplín (DOLEŽELOVÁ, 2016).

V roce 2015 reprezentovali plemeno MT celkem 4 koně zapsaní v PK, kteří jsou uvedeni v následující tabulce (<http://www.moravskyteplotkrevnik.cz/files.php?mid=94de5232-21db-11e6-922b-5254003d369b&isCategory=true>)

Tab. 7 Populace PK MT reprezentující plemeno v soutěžích všestrannosti v roce 2015 a jejich dosažená výkonnost, dostupné z: <http://www.moravskyteplotkrevnik.cz/files.php?mid=94de5232-21db-11e6-922b-5254003d369b&isCategory=true>)

Jméno koně	Stupeň dosažené výkonnosti
Catalin I MT-7/Sebastian G	ZK
Regulus MT-3/Romulus uhříčický	ZK
Sahib Silver G	Z
Sedrik 7	Z

V roce 2015 reprezentovalo plemeno MT ve sportu celkem 10 koní. Zastoupení plemene MT je v poměru s ostatními plemeny startujícími na českých kolbištích v roce 2015 tedy velmi nepatrné (<http://www.cjf.cz/files/stranky/dokumenty/prehledy-o-sportovnich-konich/rocenka2015.pdf>).

V žebříčku nejlepších koní ve skokových soutěžích se v roce 2015 na 11. místě umístil hřebec Perry 1 po 472 Przedswit XVI-64 při 18 startech do stupně T. V žebříčku nejlepších koní v drezurních soutěžích za rok 2015 najdeme hned 3 zástupce z PK MT. Jsou to: Catalin I MT-7/Sebastian G (24. místo), Fantazie 12 (30. místo) a Sahib Silver G (33. místo) (<http://www.moravskyteplotkrevnik.cz/files.php?mid=94de5232-21db-11e6-922b-5254003d369b&isCategory=true>).

4 ZÁVĚR

Původní šlechtění koní podílející se na vzniku dnešního moravského teplokrevníka bylo velkou mírou ovlivněnou potřebami tehdejších rolníků. K šlechtění byli využíváni koně chováni na území tehdejšího Rakouska-Uherska. Byl tak vyšlechtěn kůň pevného zdravý, dobré výdrže, výborného charakteru s všestranným využitím. Pro svou všestrannost se koně moravského typu stali velmi oblíbenými u vojenských útvarů. Vývoj koní moravského typu byl na vzestupu. Velkou zásluhu v chovu koní moravského typu měl především hřebčín Pohořelice u Napajedel. Velkou mírou byl chov ovlivněn během obou světových válečných konfliktů. K největšímu ohrožení plemene však došlo po roce 1951, kdy byla práce koní přenechávána strojům. V roce 1965 byl zrušen hřebčín Pohořelice u Napajedel a chov koní dnešního plemene moravského teplokrevníka byl kriticky ohrožen. Obrat nastal až po roce 1989, kdy sedláci začali opět samostatně hospodařit. Díky tehdejším nadšencům byli koně podílející se na vzniku dnešního plemene moravský teplokrevník zachráněni.

V roce 2004 bylo Ministerstvem zemědělství ČR plemeno moravský teplokrevník uznáno. V následujících letech docházelo k postupnému nárůstu populace koní tohoto plemene chovaného na podkladě tehdejších rakousko-uherských kmenů. Moravští teplokrevníci se stali díky své jedinečné všestrannosti oblíbenými koňmi mnoha chovatelů. V současnosti působí v plemenitbě moravského teplokrevníka 16 hřebců a dalších 15 hřebců potencionálních, kteří mohou být po splnění podmínek do plemenitby taktéž zařazeni. S plemenem MT se stále více setkáváme i v jezdeckém sportu. Za rok 2015 startovalo na českých kolbištích 10 koní s plemennou příslušností MT.

I přes to, že plemeno moravský teplokrevník nepatří k nejpočetnějším plemenům chovaných v České republice, je znát jeho patřičný populační nárůst. S plemenem se stále více setkáváme na výstavách, během národopisných slavností i v jezdeckém sportu. Nemalé poděkování tak patří všem chovatelům tohoto všestranně jedinečného plemene.

5 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY:

1. DOLEŽELOVÁ, Linda. *Závodní příprava jezdce: ZZVJ - jak na licenční zkoušku a první závody*. Olomouc: Agentura Rubico, 2016. Příroda (Rubico). ISBN 978-80-7346-196-6.
2. DUŠEK, Jaromír. *Chov koní v Československu*. Praha: Brázda, 1992. ISBN 802090168X.
3. DUŠEK, Jaromír. *Chov koní*. Praha: Brázda, 1999. ISBN 8020902821.
4. ČERNOCKÝ, Antonín a Lubomír PROCHÁZKA. *Zemský hřebčinec Tlumačov: Provincial Stud Farm Tlumačov = Landgestüt Tlumačov*. Opava: Dalibor Gregor, 2012. ISBN 9788090469297.
5. GREGOR, Dalibor a Milan VÍTEK. *Kouzlo spřežení koní: The magic of harness = Die Magie der Pferdegespanne*. Opava: Dalibor Gregor, 2011. ISBN 9788090469259.
6. HALLER, Martin. *Koně z celého světa*. Praha: Knižní klub, 2014. ISBN 9788024244280.
7. HOŠÁK, Stanislav. *Pocta moravskému teplokrevníkovi*. Opava: Dalibor Gregor, 2014. ISBN 978-80-87731-05-5.
8. LERCHE FRANTIŠEK, 1959: *Naše koně, československé chovatelství*, 1.vyd. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 313 s.
9. MISAR, Drahošlav. *Vývoj chovu koní v Čechách, na Moravě a na Slovensku*. Praha: Brázda, c2011. ISBN 9788020903839.
10. PEPLOWOVÁ, Elizabeth. *Encyklopedie koní*. Praha: Vašut, 1999. ISBN 807236068X.
11. SIXTA VLASTIMIL., 2006: *Nevýznamnější plemenici v chovu českého teplokrevníka*, 1. vyd. Jihlava: Ekon, 160 s. ISBN: 80-239-6759-9
12. SLYOVÁ, Debby. *Jezdectví - praktická příručka: obrazový průvodce*. Praha: Svojtka, 2002. ISBN 8072375059.

6 SEZNAM CHOVATELSKÝCH ROČENEK A SBORNÍKŮ

- 1 FATĚNOVÁ A KOL., 2009: *Sborník-analýza populace moravského teplokrevníka a záměry její regenerace a dalšího chovu 2009*. Kroměříž: PRCEK&SPOL., s.r.o., 118 s.
- 2 FATĚNOVÁ A KOL., 2010: *Chovatelská ročenka moravský teplokrevník 2010*. Kroměříž: PRCEK&SPOL., s.r.o., 128 s.
- 3 JANA FATĚNOVÁ A KOL., 2011: *Chovatelská ročenka moravský teplokrevník 2011*. Kroměříž: PRCEK&SPOL., s.r.o., 172 s.
- 4 FATĚNOVÁ A KOL., 2012: *Chovatelská ročenka moravský teplokrevník 2012*. Kroměříž: PRCEK&SPOL., s.r.o., 265 s.
- 5 FATĚNOVÁ JANA, VLADIMÍR TEPLÝ., 2010: *Sborník-analýza populace moravského teplokrevníka a záměry její regenerace a dalšího chovu 2010*. Kroměříž: PRCEK&SPOL., s.r.o., 108 s.
- 6 JAKUBEC VÁCLAV A KOL., 2006: *Sborník-analýza populace moravského teplokrevníka a záměry její regenerace a dalšího chovu 2006*. Přerov: Knihtiskárna J. Strojil., 73 s.
- 7 KRYBUS A KOL., 2005: *Chovatelská ročenka moravský teplokrevník 2005*. Přerov: Knihtiskárna J. Strojil., 85 s.
- 8 KRYBUS A KOL., 2007: *Chovatelská ročenka moravský teplokrevník 2007*. Přerov: Knihtiskárna J. Strojil., 132 s.
- 9 KRYBUS A KOL., 2008: *Chovatelská ročenka moravský teplokrevník 2008*. Přerov: Knihtiskárna J. Strojil., 118 s.
- 10 TEPLÝ VLADIMÍR, STANISLAV HOŠÁK., 2007: *Sborník-analýza populace moravského teplokrevníka a záměry její regenerace a dalšího chovu 2007*. Přerov: Knihtiskárna J. Strojil., 43 s.
- 11 TEPLÝ VLADIMÍR, JANA FATĚNOVÁ., 2008: *Sborník-analýza populace moravského teplokrevníka a záměry její regenerace a dalšího chovu 2008*. Přerov: Knihtiskárna J. Strojil., 70 s.
- 12 URBANOVÁ A KOL., 2013: *Chovatelská ročenka moravský teplokrevník 2013*. Kroměříž: PRCEK&SPOL., s.r.o., 188 s.

- 13 URBANOVÁ A KOL., 2014: *Chovatelská ročenka moravský teplokrevník 2014*. Kroměříž: PRCEK&SPOL., s.r.o., 151 s.
- 14 VOLENEC A SPOL., 2004: *Sborník moravský teplokrevník 2004*. Přerov: Knih-tiskárna J. Strojil., 65 s.
- 15 VOLENEC JOSEF A KOL., 2004: *Sborník-analýza populace moravského teplo-krevníka a záměry její regenerace a dalšího chovu 2004*. Přerov: Knih-tiskárna J. Strojil., 65 s.
- 16 VOLENEC JOSEF, VLADIMÍR TEPLÝ, 2005: *Sborník-analýza populace morav-ského teplokrevníka a záměry její regenerace a dalšího chovu 2005*. Přerov: Kni-h-tiskárna J. Strojil., 40 s.

7 SEZNAM TELEVIZNÍCH ZDROJŮ:

- 1 SKALICKÝ JAROSLAV A KAREL BĚLOHLAVÝ. Vzkříšení moravského teplo-krevníka. In: *Zašlapané projekty [televizní dokument]*. Moderuje Jaroslav Skalický. Centrum publicistiky a dokumentu Ostrava, 2009

8 SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ:

- 1 ČJF: *Pravidla všestrannosti 2016*, [online]. [cit. 2017-03-23], dostupné z: <http://www.cjf.cz/files/stranky/dokumenty/pravidla/V%C5%A1estrannost%20pravidla%20platn%C3%A1%20od%201.4.2016.pdf>
- 2 ČJF: *Přehled o sportovních koních ČR 2015*, [online]. [cit. 2017-03-23], dostupné z: <http://www.cjf.cz/files/stranky/dokumenty/prehledy-o-sportovnich-konich/rocenka2015.pdf>
- 3 ČJF: *Skoková pravidla*, [online]. [cit. 2017-03-23], dostupné z: http://www.jezdectvi.info/wp-content/uploads/Skoky_2011.pdf
- 4 ELDORADO-ODRLICE: *Aktuality*, [online]. [cit. 2017-03-22], dostupné z: <http://eldorado-odrlice.cz/category/aktuality/>

- 5 ELDORADO-ODRLICE: *Moravský teplokrevník*, [online]. [cit. 2017-03-22], dostupné z: <http://eldorado-odrlice.cz/kone-ve-vycviku/moravsky-tepokrevnik/>
- 6 FATĚNOVÁ A KOL.,: *Chovatelská abeceda-klisny-ZZUV-krok po kroku*, [online]. [cit. 2017-03-22], dostupné z: <http://www.hyje.cz/hyje/28134/>
- 7 FATĚNOVÁ A KOL., *Jezdecké listy I/2016*, [online]. [cit. 2017-03-22], dostupné z: <http://www.moravskytepokrevnik.cz/files.php?mid=94de5232-21db-11e6-922b-5254003d369b&isCategory=true>
- 8 FATĚNOVÁ: *Moravský teplokrevník a furioso společně bez hranic*, [online]. [cit. 2017-03-21], dostupné z: <http://www.jezdectvi.cz/kategorie.aspx/chov/clanek/moravsky-tepokrevnik-a-furioso-spolecne-bez-hranic>
- 9 FATĚNOVÁ: *Moravský teplokrevník: Mnohostranný rodinný kůň pro všechny generace*, [online]. [cit. 2017-03-20], dostupné z: <http://www.equichannel.cz/moravsky-tepokrevnik-mnohostranny-rodinny-kun-pro-vsechny-generace>
- 10 FATĚNOVÁ: *Moravský teplokrevník: Mnohostranná výkonnost, která přetrvává*, [online]. [cit. 2017-04-09], dostupné z: <http://www.equichannel.cz/moravsky-tepokrevnik-mnohostranna-vykonnost-ktera-pretrvava>
- 11 FATĚNOVÁ: *Na Moravu za moravákem*, [online]. [cit. 2017-04-09], dostupné z: <http://www.hyje.cz/hyje/22707/>
- 12 GARNET, 2008: *Ilona Zmeškalová-Ekofarma Jindřichov*, [online]. [cit. 2017-03-22], dostupné z: <http://www.equichannel.cz/ilona-zmeskalova-ekofarma-jindrichov>
- 13 GRUNT GALATÍK: *Chov koní moravského teplokrevníka*, [online]. [cit. 2017-03-22], dostupné z: <http://www.gruntgalatik.cz/index.php/kone-a-jezdectvi/chov-koni-moravskeho-tepokrevnika>
- 14 HŘEBČÍN KUBIŠTA: *2626 Sahib Kubišta S.V.*, [online]. [cit. 2017-03-19], dostupné z: <http://www.hrebcin-kubista.wz.cz/sahib.htm>
- 15 HŘEBČÍN TASOV: *O nás*, [online]. [cit. 2017-03-23], dostupné z: <https://www.hrebcin-tasov.cz/>
- 16 JK STÁJ JELÍNEK: *Chov koní Kývalka*, [online]. [cit. 2017-03-19], dostupné z: <http://www.kyvalka.cz/>

- 17 KARÁSEK LADISLAV: *Zhodnocení šlechtitelského programu plemene MT za období 2008-2012*, [online]. [cit. 2017-04-10], dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/322854/Moravsky_teplokrevnik.pdf
- 18 KVATERO EKO-STATEK: *Chov a prodej koní, chov skotu Velká nad Veličkou, okr. Hodonín*, [online]. [cit. 2017-03-19], dostupné z: <http://www.chovkoni-kvatroekostatek.cz/>
- 19 MARGITIN DVOR: *Chov koní plemena furioso*, [online]. [cit. 2017-04-19], dostupné z: <http://www.margitindvor.sk/chov-koni-plemena-furioso>
- 20 MARIE URBANOVÁ: *Moravský teplokrevník: North Star, kmen s menším zastoupením*, [online]. [cit. 2017-03-21], dostupné z: <http://www.equichannel.cz/moravsky-teplokrevnik-north-star-kmen-s-mensim-zastoupenim>
- 21 SCHPMT, 2015: *Chovný cíl a plemenný standart plemene moravský teplokrevník*, [online]. [cit. 2017-03-10], dostupné z: <http://www.moravskyteplokrevnik.cz/chovny-cil-a-plemenny-standard/>
- 22 SCHPMT: *Addison (Ger)*, [online]. [cit. 2017-03-20], dostupné z: http://www.moravskyteplokrevnik.cz/pk_kmen.php?id=298467
- 23 SCHPMT: *Gidran IV MT*, [online]. [cit. 2017-04-06], dostupné z: http://www.moravskyteplokrevnik.cz/pk_kmen.php?id=189007
- 24 SCHPMT: *Gidran VII MT*, [online]. [cit. 2017-03-22], dostupné z: http://www.moravskyteplokrevnik.cz/pk_kmen.php?id=187917
- 25 SCHPMT: *Jaká je situace v chovu moravského teplokrevníka?*, [online]. [cit. 2017-03-14], dostupné z: <http://www.moravskyteplokrevnik.cz/historie-moravskeho-teplokrevnika/>
- 26 SCHPMT: *North Star I MT*, [online]. [cit. 2017-04-09], dostupné z: <http://www.moravskyteplokrevnik.cz/hrebci-mt/north-star-i-mt/>
- 27 SCHPMT: *Orgány SCHPMT*, [online]. [cit. 2017-03-11], dostupné z: <http://www.moravskyteplokrevnik.cz/organy-schpmt-kontakt/>
- 28 SCHPMT: *Plemenní hřebci*, [online]. [cit. 2017-03-14], dostupné z: <http://www.moravskyteplokrevnik.cz/files.php?mid=13bed362-50e3-102d-98e9-00e0814daf34&isCategory=true>
- 29 SCHPMT: *Przedswit XIV MT*, [online]. [cit. 2017-03-20], dostupné z: http://www.moravskyteplokrevnik.cz/pk_kmen.php?id=203440

- 30 SCHPMT, 2017: *Seznam chovatelů moravského teplokrevníka*, [online]. [cit. 2017-03-10], dostupné z: <http://www.moravskyteplokrevnik.cz/seznam-chovatelu-mt/>
- 31 SCHPMT, 2016: *Svazová výstava*, [online]. [cit. 2017-03-13], dostupné z: <http://www.moravskyteplokrevnik.cz/aktuality/svazova-vystava/>
- 32 SCHPMT, 2015: *Šlechtitelský program a řád plemene moravský teplokrevník*, [online]. [cit. 2017-03-22], dostupné z: <http://www.moravskyteplokrevnik.cz/slechtitelsky-program-mt/>
- 33 SCHPMT, 2015: *Řád plemenné knihy pro plemeno moravský teplokrevník*, [online]. [cit. 2017-03-10], dostupné z: <http://www.moravskyteplokrevnik.cz/rad-plemenne-knihy-plemene-moravskeho-teplokrevnika/>
- 34 SCHPMT, 2017: *Zpravodaj 2017*, [online]. [cit. 2017-03-23], dostupné z: <http://www.moravskyteplokrevnik.cz/files.php?mid=067a0cba-f602-11e6-891b-5254003d369b&isCategory=true>
- 35 SPORHORSE-DATA: *Furioso XXI-24 (NJ)*, [online]. [cit. 2017-03-17], dostupné z: <http://www.sporhorse-data.com/d?i=10614679>
- 36 SPORHORSE-DATA: *Przedswit Jung*, [online]. [cit. 2017-03-17], dostupné z: <http://www.sporhorse-data.com/d?i=10986377>
- 37 ZEMSKÝ HŘEBČINEC TLUMAČOV: *2815 Catalin IV-33 (I MT)*, [online]. [cit. 2017-03-17], dostupné z: <http://www.hrebcinec-tlumacov.cz/kun/9>
- 38 ZEMSKÝ HŘEBČINEC TLUMAČOV: *2943 Dahoman IV-CZ*, [online]. [cit. 2017-03-17], dostupné z: <http://www.hrebcinec-tlumacov.cz/kun/10>
- 39 ZEMSKÝ HŘEBČINEC TLUMAČOV: *2089 Przedswit II MT-1/Pares*, [online]. [cit. 2017-03-17], dostupné z: <http://www.hrebcinec-tlumacov.cz/kun/46>
- 40 ZEMSKÝ HŘEBČINEC TLUMAČOV: *Úvod*, [online]. [cit. 2017-03-17], dostupné z: <http://www.hrebcinec-tlumacov.cz/uvod>
- 41 ŽREBČÍN MOTEŠICE: *História Žrebčína Motěšice*, [online]. [cit. 2017-04-19], dostupné z: <http://www.furioso.sk/hist%C3%B3ria-%C5%BEreb%C4%8D%C3%ADna-mote%C5%A1ice>

9 SEZNAM OBRÁZKŮ:

Obr. č. 1- 2797 Furioso XIX-1 - VOLENEC A KOL., 2004

Obr. č. 2- Hřebec 2266 Przedswit X-80 (<http://kone.wz.cz/page%2012.htm>)

Obr. č. 3- Hřebec Gidran II MT/505 Gidran bernartický
(<http://www.equichannel.cz/moravsky-teplotekrevnik-angloarabsky-kmen-gidran>)

Obr. č. 4- Hřebec North Star VIII (<http://www.equichannel.cz/moravsky-teplotekrevnik-north-star-kmen-s-mensim-zastoupenim>)

Obr. č. 5- Hřebec Nonius XXI - SIXTA, 2006

Obr. č. 6- Hřebec Sahib Kubišta (<http://www.hrebcin-kubista.wz.cz/sahib.htm>)

Obr. č. 7- Hřebec Star of Hannover III - SIXTA, 2006

Obr. č. 8- Výžeh označující příslušnost k plemeni moravského teplokrevníka
(<http://www.moravskyteplotekrevnik.cz/vyzehy/>)

10 SEZNAM GRAFŮ:

Graf. č. 1 Vývoj počtu hřebců a klisen zapsaných v PK MT od roku 2004 do roku 2012

11 SEZNAM TABULEK:

Tab. č. 1 - Tab. 1 Standart základních tělesných mír ve 4 letech stáří pro hřebce a klisny MT, dostupné z: <http://www.moravskyteplotekrevnik.cz/chovny-cil-a-plemenny-standard/>

Tab. č. 2 - Tab. 2 Počáteční stav hřebců a klisen plemene moravský teplokrevník zapsaných v plemenné knize od roku 2004 do roku 2012, (Čerpáno z: CHOVATELSKÉ SBORNÍKY MT 2004-2010, CHOVATELSKÉ ROČENKY MT 2011-2012).

Tab. č. 3 - Tab. 3 Stav hřebců plemene moravský teplokrevník zapsaných v plemenné knize od roku 2013 do roku 2016, počty hřebců, kterým bylo dříve uděleno oprávnění působit v plemenitbě moravského teplokrevníka a mohou tedy při splnění podmínek řádu plemenné knihy moravského teplokrevníka působit v plemenitbě i daný rok, dostupné z: <http://www.moravskyteplotekrevnik.cz/files.php?id=525c8086-f602-11e6-891b-5254003d369b>

Tab. č. 4 - Tab. 4 *Přehled plemenných hřebců s oprávněním působit v plemenitbě moravského teplokrevníka a příslušných chovatelských stanic kde plemeníci působí*, dostupné z: <http://www.moravskyteplokrevnik.cz/files.php?mid=13bed362-50e3-102d-98e9-00e0814daf34&isCategory=true>

Tab. č. 5 - Tab. 6 *Populace PK MT reprezentující plemeno ve skocích v roce 2015 a jejich dosažená výkonnost*, dostupné z: <http://www.moravskyteplokrevnik.cz/files.php?mid=13bed362-50e3-102d-98e9-00e0814daf34&isCategory=true>

Tab. č. 6 - Tab. 6 *Populace PK MT reprezentující plemeno v drezuře v roce 2015 a jejich dosažená výkonnost*, dostupné z: <http://www.moravskyteplokrevnik.cz/files.php?id=525c8086-f602-11e6-891b-5254003d369b>

Tab. č. 7 - Tab. 7 *Populace PK MT reprezentující plemeno v soutěžích všestrannosti v roce 2015 a jejich dosažená výkonnost*, dostupné z: <http://www.moravskyteplokrevnik.cz/files.php?id=525c8086-f602-11e6-891b-5254003d369b>

12 SEZNAM ZKRATEK:

BEL-belgické PK

CS-slovenský teplokrevník

ČT-český teplokrevník

HOL-holandské PK

KLAD-kladrubské koně, lipicáni a fríští koně

KVH-kohoutková výška hůlková

KVP-kohoutková výška pásková

MT-moravský teplokrevník

NĚM-německé PK

NEZ. PŮVOD-neznámý původ

OH-obvod hrudníku

OHOL-obvod holeně

PK-plemenná kniha

PK MT-plemenná kniha moravského teplokrevníka

SCHPMT-Svaz chovatelů a příznivců moravského teplokrevníka